

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА
ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА
2021-2028 г.**

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Списък на таблици	3
Списък на фигури.....	3
Списък на карти.....	3
Списък на използвани съкращения	4
I. Въведение	7
II. Основни изводи от анализите на състоянието на управление на отпадъците и прогнози за количеството и състава на отпадъците за периода на действие на програмата.....	13
III. SWOT анализ	20
IV. Цели и приоритети	24
V. Подпрограми за постигане на целите с планове за действие към всяка подпрограма	25
V.1. Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци	25
V.1.1. Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци ...	37
V.2. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци	45
V.3. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради.....	51
V.4. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО ...	56
V.4.1. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки	60
V.5. Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други	63
VI. Координация с други общински и регионални планове и програми	65
VII. Система за наблюдение, контрол и отчитане на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.....	66
VIII. Приложения	68
Приложение № 1 - Отпадъците, които са извън обхвата на ОУПО Добричка.....	68
Приложение № 2 - Анализи на състоянието на управлението на отпадъците, в т.ч.: .	68
Приложение № 3 – Прогнози.	68

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

СПИСЪК НА ТАБЛИЦИ

Таблица 1. Годишни количества битови отпадъци за периода 2014-2018 г.....	31
Таблица 2. Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци.....	34
Таблица 3. Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци	44
Таблица 4. Разделно събрани отпадъци в община Добричка за периода 2015-2020 г. в тонове	47
Таблица 5. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци.....	49
Таблица 6. Генерирани строителни отпадъци на територията на община Добричка за периода 2015-2020 г.	52
Таблица 7. Генерирани строителни отпадъци на територията на община Добричка за периода 2015-2020 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС)	52
Таблица 8. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради	54
Таблица 9. Заложени цели за МРО по години	56
Таблица 10. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на мро	59
Таблица 11. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.....	62
Таблица 12. Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други	64

СПИСЪК НА ФИГУРИ

Фигура 1. Норма на натрупване по вид общини според размера на населените места (2018 г.), кг/жител/г.....	32
--	----

СПИСЪК НА КАРТИ

Карта 1. Общини-участници в РСУО – регион Добрич	9
Карта 2. Географско положение община Добричка.....	10

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

БВП	Брутен вътрешен продукт
БО	Битови отпадъци
БрБО	Биоразградими битови отпадъци
ВАС	Върховен административен съд
ГД ГРАО	Главна дирекция „Гражданска регистрация и административно обслужване“
ГПСОВ	Градска пречиствателна станция за отпадъчни води
ДБ	Държавен бюджет
ДБФП	Договор за безвъзмездна финансова помощ
ДДС	Данък добавена стойност
ДНСК	Дирекция за национален строителен контрол
ЕАОС	Европейска агенция по околна среда
ЕЕО	Електрическо и електронно оборудване
ЕЖ	Еквивалент жители
ЕК	Европейска комисия
ЕКАТТЕ	Единен класификатор на административно-териториалните и териториалните единици в Република България
ЕО	Екологична оценка
ЕРИПЗ	Европейски регистър за изпускане и пренос на замърсителите
ЕС	Европейски съюз
ЗБР	Закон за биологичното разнообразие
ЗВ	Закон за водите
ЗИД	Закон за изменение и допълнение
ЗМДТ	Закон за местните данъци и такси
ЗМСМА	Закон за местното самоуправление и местната администрация
ЗОВВООС	Закон за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда
ЗОЗЗ	Закон за опазване на земеделските земи
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗРР	Закон за регионалното развитие
ЗУО	Закон за управление на отпадъците
ЗУТ	Закон за устройство на територията
ИАОС	Изпълнителна агенция по околна среда
ИУГ	Излезли от употреба гуми
ИУЕЕО	Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване
ИУМПС	Излезли от употреба моторни превозни средства
КЕВР	Комисия за енергийно и водно регулиране
КЗЗ	Комисия по земеделските земи
КР	Комплексно разрешително
КФ	Кохезионен фонд
ЛПСОВ	Локална пречиствателна станция за отпадъчни води
МЗ	Министерство на здравеопазването
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
МОСВ	Министерство на околната среда и водите
МПС	Моторни превозни средства
МРО	Масово разпространени отпадъци

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

МРР	Министерство на регионалното развитие и благоустройство
НН	Норма на натрупване
НПУДО	Национална програма за управление на дейностите по отпадъците 2009-2013 г.
НПУО	Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г.
НСИ	Национален статистически институт
НСОРБ	Национално сдружение на общините в Република България
НСРР	Националната стратегия за регионално развитие
НУБА	Негодни за употреба батерии и акумулатори
ОБ	Общински бюджет
ОВ	Отпадъчни води
ОВОС	Оценка на въздействието върху околната среда
ОО	Опасни отпадъци
ООп	Организация по оползотворяване
ОПОС	Оперативна програма „Околна среда“
ОПР	Общински план за развитие
ОС	Оценка за съвместимост
ОСР	Отпадъци от строителство и разрушаване
ОУП	Общ устройствен план
ПДК	Пределно допустима концентрация
ПЕВП	Полиетилен висока плътност
ПЕНП	Полиетилен ниска плътност
ПЗР	Преходни и заключителни разпоредби
ПИП	Прединвестиционни проучвания
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПО	Производствени отпадъци
ПОО	Предотвратяване образуването на отпадък
ПОС	Програма „Околна среда“ 2021-2027 г.
ППЗОЗЗ	Правилник за прилагане на закона за опазване на земеделските земи
ПРЗ	Препарати за растителна защита
ПСОВ	Пречиствателна станция за отпадъчни води
ПУДООС	Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда
ПУО	Програма за управление на отпадъците
ПУП	Подробен устройствен план
ПУСО	План за управление на строителни отпадъци
ПХБ	Полихлорирани бифенили
ПХТ	Полихлорирани терфенили
ПЧП	Публично-частно партньорство
РД	Регионално депо
РДО	Рамкова директива за отпадъците
РЗИ	Регионална здравна инспекция
РИОСВ	Регионална инспекция по околна среда и водите
РОП	Разширена отговорност на производителя
РПМ	Републиканска пътна мрежа
РПР	Регионален план за развитие
РСУО	Регионално сдружение за управление на отпадъците
СМР	Строително-монтажни работи
СО	Строителни отпадъци

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

ТБО	Такса битови отпадъци / Твърди битови отпадъци
УО	Управление на отпадъците
УОЗ	Устойчиви органични замърсители
EMAS	Схема за управление по околна среда и одит (Eco-Management and Audit Scheme)
ISO	Международна организация по стандартизация (International Organization for Standardization)
Kg/capita/year	Килограм / жител / година
g	
Kilograms per capita	Килограми за жител
IAS	Международен счетоводен стандарт (International Accounting Standard)
IPPC	Комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването
SWOT	Анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите (Strengths, Weaknesses, Opportunities and Threats)

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за управление на отпадъците 2021-2028 г. на община Добричка се явява инструмент за прилагане на законодателството по управление на отпадъците и за постигане на заложените цели на местно ниво с цел постигане на заложените цели на национално ниво и на ниво Европейски съюз.

Ключов елемент при разработване на програмата е съобразяването и прилагането на следния **приоритетен ред (йерархия) при управлението на отпадъците:**

- ✓ **предотвратяване на образуването им;**
- ✓ **подготовка за повторна употреба;**
- ✓ **рециклиране;**
- ✓ **друго оползотворяване, например оползотворяване за получаване на енергия;**
- ✓ **обезвреждане.**

като се вземат предвид общите принципи за опазване на околната среда, като предпазни мерки и устойчивост, техническата осъществимост и икономическата приложимост, опазване на ресурсите, както и цялостното въздействие върху околната среда, човешкото здраве, икономиката и обществото.

Разработената програма се основава на следните **основни принципи:**

- ✓ **Предотвратяване** - образуването на отпадъци трябва да бъде намалено и избегнато, където това е възможно.
- ✓ **Разширена отговорност на производителя и замърсителят плаща** – лицата, които образуват или допринасят за образуването на отпадъци или замърсяват околната среда или сегашните притежатели на отпадъците трябва да покрият пълните разходи за третиране на отпадъците и да ги управляват по начин, който гарантира висока степен на защита на околната среда и човешкото здраве.
- ✓ **Превантивност** – потенциалните проблеми с отпадъците трябва да бъдат предвиждани и избягвани на възможно най-ранен етап.
- ✓ **Близост и самодостатъчност** – отпадъците трябва да бъдат обезвреждани възможно най-близо до мястото на тяхното образуване, като отпадъците, генерирани в ЕС, трябва да бъдат третирани в рамките на Съюза.
- ✓ **Участие на обществеността** – съответните заинтересовани страни и органи, както и широката общественост, имат възможност да участват в разработването на плановете за управление на отпадъците и на програмите за предотвратяване на отпадъците и имат достъп до тях след разработването им.

ГЕОГРАФСКИ, ДЕМОГРАФСКИ И СОЦИАЛНО-ИКОНОМИЧЕСКИ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА

- ✓ Територия: 1 296.163 кв.км.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

- ✓ Население към 31.12.2020 г.: 20 600 души.
- ✓ Средна гъстота на населението към 31.12.2020 г.: 15,89 души/кв.м.
- ✓ Население в градовете към 31.12.2020 г.: в рамките на община Добричка няма включени градове.
- ✓ Административна област: Добрич.

ОСНОВАНИЕ И ПОДХОД ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА ПУО-ДОБРИЧКА

Настоящата Програма за управление на отпадъците на Община Добричка за периода 2021-2028 г. е изготвена на основание чл. 52, ал. 1 от Закона за управление на отпадъците (Обн. ДВ бр. 53 от 13 юли 2012 г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.19 от 5 март 2021г.) и в съответствие със структурата, целите и предвижданията на **Националния план за управление на отпадъците** (приет с Решение №459/17.06.2021 г. на МС) и указания за разработване на регионални и общински програми, получени с писмо изх. № 48-00-566/21.07.2021 г. на МОСВ. Тя се изготвя и във връзка със следните основания:

- ✓ изтичане периода на действие на съществуващата Програма за опазване на околната среда, от която част е била и подпрограма за управление на дейностите по отпадъци на Община Добричка 2015-2020 г.;
- ✓ промени в законодателството по управление на отпадъците – приет през м. юли 2021 г. нов, пети Национален план за управление на отпадъците 2021-2028 г., който заедно с отделните програми към него подпомагат централните и местните власти за концентрация на ограничените ресурси към приоритетни за финансиране проекти в сферата на управление на отпадъците от национални и европейски източници на финансиране.

Подходът за разработване на програмата е съобразен и с изискването такъв вид документ да е достъпен за разбиране от страна на неспециалисти и на широката общественост и същевременно да предоставя възможност на тесните специалисти да получат по-подробна информация чрез приложения към основния текст на аналитичната част.

СЪДЪРЖАНИЕ НА ПУО ДОБРИЧКА

Предвид представения подход при разработването и приетият НПУО, ПУО Добричка община има следната структура и съдържание:

Основен документ, който съдържа:

- ✓ Основни изводи от анализа на състоянието на управлението на отпадъците
- ✓ SWOT анализ (анализ на силните и слабите страни, възможностите и заплахите)
- ✓ Цели и подцели
- ✓ План за действие с Програми от мерки за постигане на целите
- ✓ Координация с други планове и програми

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

- ✓ Система за контрол на изпълнението, оценка на резултатите, отчет и актуализация на ПУО-Добричка
- ✓ Приложения, в които са представени - Подробните анализи за състоянието на управлението на отпадъците

ГЕОГРАФСКО ПОКРИТИЕ

ПУО-Добричка община се отнася за територията на община Добричка. Общинската програма е разработена в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

Определените мерки за достигане на целите на ПУО - Добричка община за периода 2021-2028 г. са съобразени с обстоятелството, че Община Добричка е член на сдружение „Регионално управление на отпадъците Добрич“, в което се включват **общините град Добрич, Добричка, Тервел, Каварна, Балчик, Шабла, Генерал Тошево, Крушари и Никола Козлево** и което управлява Регионалната система за управление на отпадъците, регион Добрич – с. Стожер, община Добричка.

Картата по-долу представя визуализация на географското положение на общините-участници в регионалното депо.

Карта 1. Общини-участници в РСУО – регион Добрич

Източник: Извадка от Административна карта на България, мащаб 1:1 700 000

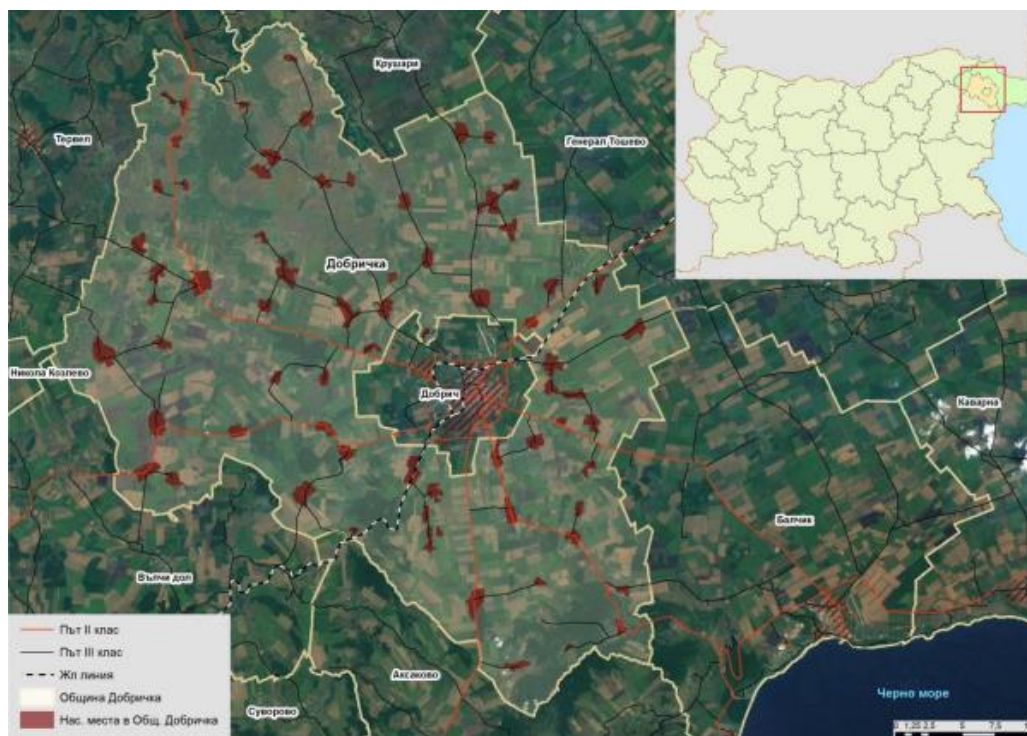
Община Добричка се намира в Североизточен район от ниво 2, област Добрич. На запад граничи с община Тервел, на север – с община Крушари, на североизток с община Генерал Тошево, на изток с община Балчик, а на юг с общините Вълчи дол и Аксаково в област Варна.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Характерно за общината е, че е разположена пръстеновидно около областния център гр. Добрич, на максимално разстояние от него от 30 до 35 км, с административен общински център в гр.Добрич. По площ (1 296 163 дка) тя е най-голямата в областта и една от най-големите в страната.

Карта 2. Географско положение община Добричка

Източник: Общински план за развитие на община Добричка 2014-2020

ВРЕМЕВИ ХОРИЗОНТ

ПУО-Добричка община е разработена за периода 2021-2028 година в съответствие с времеви хоризонт, за който е приет Националният план за управление на отпадъците 2021-2028 г. в изпълнение на чл. 52, ал. 3 от Закона за управление на отпадъците.

ОТПАДЪЦИ В ОБХВАТА НА ПУО-Добричка община

Програмата за управление на отпадъците на община Добричка обхваща всички дейности, които произтичат като задължение на органите на местното самоуправление и местната администрация и необходимите мерки за изпълнение на задълженията на кмета на общината съгласно Глава втора, раздел III на ЗУО, свързани с управлението на отпадъците, което има за цел да се предотврати или намали вредното им въздействие върху човешкото здраве чрез предотвратяване или намаляване на вредното въздействие от образуването и управлението на отпадъците, както и чрез намаляване на цялостното въздействие от използването на ресурси и чрез повишаване ефективността на това използване.

В обхвата на програмата са включени следните видове отпадъци съгласно чл. 2, ал. 1 от ЗУО:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

- ✓ битови отпадъци;
- ✓ производствени отпадъци;
- ✓ строителни отпадъци;
- ✓ опасни отпадъци.

Отпадъците, които са извън обхвата на Програмата, респективно извън обхвата на НПУО, РДО и ЗУО, са представени като *Приложение № 1* към програмата.

ВРЪЗКА С ДРУГИ НАЦИОНАЛНИ, ОБЛАСТНИ И ОБЩИНСКИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

При разработване на програмата са взети предвид европейското и национално законодателство в областта на управление на отпадъците. ПУО-Добричка община е съобразена и със следните областни и общински стратегически документи:

- ✓ План за интегрирано развитие на община Добричка за 2021-2027 г.;
- ✓ Общинска програма за опазване на околната среда 2021-2028 г.

ПУО Добричка община се явява неразделна част от Общинската програма за околна среда, съгласно чл. 52, ал. 2 от Закона за управление на отпадъците и е разработена за период, който съвпада с периода на действие на Националния план за управление на отпадъците 2021-2028 г.

ПРОЦЕС НА ОБЩЕСТВЕНИ КОНСУЛТАЦИИ

В най-ранния етап на разработване бяха осъществени консултации с ключови заинтересовани страни чрез проведено анкетно проучване сред гражданите, заинтересованите страни и бизнеса по въпросите, свързани с опазването на околната среда на територията на общината.

Процесът на обществено обсъждане стартира през юни 2021 г. с *Анкетно проучване на общественото мнение във връзка с разработване на Общинска програма за опазване на околната среда на община Добричка за периода 2021-2028 г.* Анкетата беше публикувана в онлайн платформа за електронно попълване - <https://forms.gle/2GRfGgcwPxx1AEsp7>, като съобщение за анкетата беше публикувано на официалната интернет страница на община Добричка.

С цел информиране и консултиране със заинтересованите лица проектът на програмата беше публикуван за запознаване, мнения и препоръки на интернет страницата на общината.

Преди приемането ѝ от Добрички ОбС, програмата премина през процедура за извършване на преценка на необходимостта от екологична оценка и оценка на съвместимост съгласно изискванията на ЗООС и Наредбата за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми. С решение на РИОСВ – Варна, програмата е съгласувана.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Програмата е приета с Решение №786 по Протокол № 44/29.06.2022 г. на Добрички Общински съвет и с цел осигуряване на обществен достъп и в съответствие с изискванията на чл. 52, ал. 7 от ЗУО след приемането ѝ програмата е публикувана на интернет страницата на общината.

Програмата е отворен документ и може да бъде актуализирана вследствие настъпили промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и/или други фактори със стратегическо или местно значение.

ОРГАНИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ И ОДОБРЕНИЕ

Програмата е разработена от външни консултанти съвместно с компетентните служители в Община Добричка като е взето предвид и мнението на заинтересованите страни, отразено в проведено анкетно проучване на територията на общината.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

II. ОСНОВНИ ИЗВОДИ ОТ АНАЛИЗИТЕ НА СЪСТОЯНИЕТО НА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ И ПРОГНОЗИ ЗА КОЛИЧЕСТВОТО И СЪСТАВА НА ОТПАДЪЦИТЕ ЗА ПЕРИОДА НА ДЕЙСТВИЕ НА ПРОГРАМАТА

В този раздел са представени най-важните факти и тенденции, идентифицирани в анализа на съществуващото състояние в сектора на управление на отпадъците, както и произтичащите от тях изводи и препоръки. Изложението в тази глава следва реда на изготвените анализи.

Изводи от Анализ на състоянието относно отпадъците

Битови отпадъци

- ✓ Общото количество на образуваните битови отпадъци следва тенденция към увеличение.
- ✓ На територията на община Добричка се наблюдава тенденция за увеличаване на общото количество образувани битови отпадъци за периода 2014-2018 г. от 3 790,18 тона на 4 893,08 тона или общото увеличение е 1 102,9 тона. Тази тенденция се дължи на факта, че към 2018 година 100% от населението на община Добричка вече е обхванато от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване.
- ✓ Обратна тенденция се проследява при количествата образувани битови отпадъци на човек от населението - намаление за периода 2008-2018 г. до 188,2 кг/ж/година, което е значително под средната стойност за страната (407 кг/жител/година).
- ✓ В сравнителен план община Добричка е под средното ниво на образуване на битови отпадъци на жител на година за 2018 година, определено в НПУО 2021-2028 за общини с население 3 000-25 000 жители – 346 кг/жител/година.
- ✓ Основен източник на битовите отпадъци са домакинствата – около 90% от битовите и приравнените на тях отпадъци.
- ✓ Депонирането, като метод за обезвреждане на отпадъците, е с най-голям относителен дял в третирането на битовите отпадъци, независимо че намалява през последните 10 години.
- ✓ Отчита се тенденция на постоянен ръст на дела на рециклираните и оползотворявани битови отпадъци, който през 2020 г. достига за територията на община Добричка до 30%.
- ✓ Делът на населението, обхванато от системата за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци за територията на община Добричка е 100%.

Производствени отпадъци

- ✓ В периода 2008-2018 г. се наблюдава тенденция на увеличаване на количеството на образуваните производствени отпадъци на територията на община Добричка със 71,8%. (източник ИАОС).

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

✓ Най-голям дял за територията на общината са отпадъците, образувани от селското стопанство, градинското растениевъдство, отглеждането на аквакултури, горското, ловното и рибното стопанство, производството и преработването на хранителни продукти. За разглеждания период отпадъците само от този отрасъл са се увеличили със 74,4%.

Строителни отпадъци

✓ Налично е общо и специфично законодателство, а също така и стратегически план за управление на строителните отпадъци, като са поставени конкретни количествени цели за поетапно достигане до 2020 г. на подготовка за повторна употреба, рециклиране и оползотворяване.

✓ Строителните отпадъци са със сравнително малък относителен дял от образуваните отпадъци на територията на община Добричка – едва 270,405 тона за 2018 година (по данни от ИАОС).

✓ Наличните данни в община Добричка и в ИАОС са непълни за периода 2014-2020 година. По тази причина не е коректно да бъдат формулирани изводи.

Опасни отпадъци

✓ Генерираните опасни отпадъци от бита - бои, батерии, лекарства и други се събират отделно от генераторите на отпадъците. Община Добричка е сключила договор с юридическо лице, притежаващо разрешителен документ за събиране и съхраняване на опасни отпадъци.

✓ За периода 2008-2018 г. количествата на образуваните опасни отпадъци от територията на община Добричка бележат незначително увеличение – 15,69%.

✓ От образуваните опасни отпадъци за 2018 г., с най-голям дял (64,7%) са образуваните опасни отпадъци от леене на цветни метали.

Утайки от ПСОВ

✓ На територията на общината не са налични ПСОВ.

Изводи от Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините
--

✓ Националното законодателство, уреждащо обществените отношения, свързани с управление на отпадъците, е хармонизирано с европейското законодателство, прието до 2017 г.

✓ Националната правна рамка е построена в цялост и като логична конструкция и архитектура, която може да бъде допълвана и променяна съобразно новото европейско законодателство. Приети са законодателни изменения и допълнения в ЗУО за въвеждане в националното законодателство на последните изменения в: Рамковата директива за

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

отпадъците 2008/98/ЕС; Директивата 94/62/ЕС относно опаковките и отпадъците от опаковки; Директива 99/31/ЕС относно депата за отпадъци.

Изводи от Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво

- ✓ Наредбите, касаещи опазване на околната среда и управление на отпадъците на територията на община Добричка не са актуализирани от 2017 година. За периода 2017-2020 г. в националното екологично законодателство са въведени редица изменения, които не са отразени в общинските актове. Действащите нормативни актове на територията на община Добричка следва да бъдат съобразени с последните промени в Закона за управление на отпадъците и ЗМДТ.
- ✓ Всички нормативни актове, приети от Добрички ОбС са обществено достъпни чрез официалната интернет страница на община Добричка.
- ✓ Сключените договори за изпълнение на задълженията на кмета на общината по чл.19 от ЗУО са актуални.

Изводи от Анализ на дейността на Регионалното сдружение за управление на отпадъците

- ✓ За последния програмен период 2014-2020 г. не са настъпвали промени в състава и ръководството на сдружение „Регионално управление на отпадъците - Добрич“.
- ✓ В изпълнение на приетите ОПУО за периода 2014-2020 г. е осигурена необходимата техническа инфраструктура, свързана с намаляване на количествата депонирани отпадъци.
- ✓ За 2018 г. само част от общините, членове на РСУО-Добрич са изпълнили задълженията си съгласно чл. 12, ал. 4 от Наредбата за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградимите отпадъци. Към тази година община Добричка не е изпълнила задълженията си.
- ✓ Община Добричка е активен участник в дейността на РСУО.

Изводи от Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове

- ✓ Нормативните актове (законови и подзаконови) в областта на управлението на отпадъците (в т.число изготвяне на план-сметки за такса битови отпадъци; процеси за проектиране и изпълнение на СМР по изграждане на инсталации и съоръжения за третиране на отпадъци; управление на проекти, финансирани със средства от структурните фондове на ЕС и др.) са многобройни и изискващи специфични компетентности на служителите на всяка администрация.
- ✓ За подобряване капацитета на общинските служители е необходимо същите да участват в обучителни програми. Отчитайки големите предизвикателства пред местните

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

власти относно целите за рециклиране на битовите отпадъци и за оползотворяване на биоразградимите отпадъци са необходими целенасочени и практически обучения, особено по прилагане на *Наредба за разделно събиране на биоотпадъци и третиране на биоразградими отпадъци*, за която общините нямат практически опит.

✓ Кметът на община Добричка изпълнява в пълен обхват правомощията и отговорностите в сферата на управлението на отпадъците съгласно нормативните актове.

✓ Служителите на Дирекция „Устройство на територията, строителство, общинска собственост, приватизация и опазване на околната среда“ имат делегирани с длъжностни характеристики функции в областта на отпадъците. Задълженията, вменени чрез длъжностните характеристики на служителите от администрацията, кореспондират с отговорностите/задълженията на кмета на общината по прилагане на законовите разпоредби.

✓ Квалификацията на всички служители на Дирекция „Устройство на територията, строителство, общинска собственост, приватизация и опазване на околната среда“ отговаря на заеманата от тях длъжност.

✓ Техническият капацитет на Община Добричка при изпълнението на нейните функции е на много добро ниво. Служителите на Община Добричка са обезпечени с необходимото офис и техническо оборудване (компютри, принтери, скенери, телефони, автомобил) за изпълнение на ежедневната им дейност, в това число контролните им функции.

✓ Създаден е капацитет и е натрупан значителен опит при подготовка и изпълнение на проекти с финансиране на структурните фондове на ЕС и др. източници, в това число в областта на управлението на отпадъците.

✓ Необходимо е да бъдат проведени обучения на служителите, на които са възложени дейности по управление на отпадъците, в това число изготвяне и отчитане на план-сметките в контекста на динамично променящото се законодателство.

✓ Предвид демографска криза в региона – намаляване и застаряване на населението и миграция на младите хора към големите областни центрове – да се предвидят стимули и мотивация за запазване на работното място на служителите в общинската администрация – обучения, възможност за кариерно развитие и адекватно заплащане.

✓ Да се подобри материално-техническа и информационна обезпеченост на служителите, които са пряко ангажирани с управлението на отпадъците, в това число изготвянето и отчитането на план-сметките, служители, осъществяващи контролна дейност и др.

Изводи от Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване

На територията на община Добричка липсват депа, които не са рекултивирани.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Изводи от Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“

В България, в т.ч. и на територията на община Добричка се прилагат успешно няколко основни схеми за управление на отпадъците в съответствие с националното законодателство в т.ч.: отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги; разширена отговорност на производителя относно 6 групи масово разпространени отпадъци и схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци.

✓ Схемата за отговорност на причинителя и притежателя за образуваните отпадъци при производството на стоки и услуги се прилага за производствени отпадъци, вкл. производствени опасни отпадъци, болнични отпадъци, ПСБ/ПСТ, утайки от ПСОВ, отпадъци от строителството и от разрушаване на сгради (с изключение на строителните отпадъци от ремонтни дейности на домакинствата и разрушаване на сгради в малки количества по критерии, определени в ЗУО).

✓ Схема за отговорност на домакинствата и на другите лица, които генерират подобни на битовите отпадъци. Схемата се прилага за битовите отпадъци от домакинствата (с изключение на 6 групи МРО) и за отпадъци, подобни на битовите, които по своя характер и състав са сравними с отпадъците от домакинствата, но образувани от други източници. Задължени лица са домакинствата и лицата, които образуват битови отпадъци и подобни на битовите отпадъци. Задължените лица заплащат такса битови отпадъци, с приходите от която се финансира функционирането на схемата. Понастоящем размерът на таксата се определя като промил от данъчната оценка/отчетната стойност на имотите на гражданите, фирмите и институциите, което води до неспазване на принципа „замърсителят плаща“. През 2017 г. бе приет ЗИД на ЗМДТ, с който бяха въведени нови основи за определяне на такса за битови отпадъци. След няколко отлагания, към настоящия момент за стартова година на новия механизъм за определяне на такса битови отпадъци е приета 1.01.2022 г.

Изводи от Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците

✓ Изградено е и функционира депо за неопасни отпадъци към Регионална система за управление на отпадъците в регион Добрич.

✓ Към разглеждания период за регион Добрич са изградени и се експлоатират към Регионална система за управление на отпадъците в регион Добрич:

- Инсталация за сепариране на неопасни битови отпадъци
- Инсталация за компостиране
- Инсталация за раздробяване на строителни отпадъци

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

- ✓ Регион Добрич разполага със съоръжения в експлоатация, които покриват дейностите по депониране, сепариране/предварително третиране и оползотворяване на биоотпадъци, с изключение на хранителни отпадъци.
- ✓ Община Добричка е добре обезпечена със съдове за смесени битови отпадъци.
- ✓ Наличните съдове за разделно събиране на биоразградими отпадъци на територията на общината са недостатъчни. Разположени са само в част от населените места.
- ✓ Община Добричка не разполага със съдове за разделно събиране на хранителни отпадъци.

Изводи от Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците

- ✓ Намалването на използването на продукти за еднократна употреба от пластмаса е широко застъпена практика в България и нейното прилагане трябва да продължи, а обхватът ѝ да се разшири. Особено силен ефект би имало ако тази мярка се прилага масово в детските градини и училищата.
- ✓ Продажбата на стоки в насипно състояние или в контейнери/буркани/кутии за многократна употреба, напр. стъклени, е добра практика, която може да се организира съвместно както с търговски вериги, така и с отделни магазини и производители.
- ✓ Необходими са действия в посока повишаване капацитета на общинска администрация по отношение на нормативните изисквания, процесите и практиките по предотвратяване образуването на отпадъци.
- ✓ Необходимо е повишаване на информираността на населението за ползите от предотвратяване на образуването на отпадъците чрез разпространяване на интересна, полезна и достъпна информация.
- ✓ Създаването на партньорства между институциите, бизнеса и научните среди за минимизиране на отпадъците и ресурсна ефективност е добра практика, която е подходящо да се насърчава.

Изводи от Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им

- ✓ Обезпеченията по чл.60 и отчисленията по чл.64 от ЗУО са икономически инструменти, насочени към намаляване на количествата на директно депонираните отпадъци и акумулиране на финансови ресурси за закриване и рекултивация на депата за отпадъци след изчерпването на техния капацитет.
- ✓ Размерът на отчисленията по чл.64 на 1 тон отпадък нараства с всяка изминала година. Анализът на данните за постъпленията от отчисленията показва доказаната ефективност на този инструмент.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

✓ Такса за битови отпадъци е икономически инструмент, който трябва да материализира прилагането на принципа „замърсителят плаща“ по отношение на домакинствата и фирмите, генериращи битови отпадъци. Понастоящем, обаче, тя се определя като промил върху данъчната/отчетната стойност на имотите и не е обвързана с количеството на генерираните от лицата отпадъци. Анализът и оценката показват, че бизнесът заплаща в пъти повече на 1 тон генериран отпадък спрямо населението т.е. такса битови отпадъци понастоящем не изпълнява ролята си на икономически инструмент. През 2017 г. със ЗИД на ЗМДТ влизат в сила нови изисквания по отношение определянето на размера на такса битови отпадъци с цел превръщането на таксата в истински икономически инструмент. Поради липсата на информационна осигуреност и капацитет от страна на общините да въведат новите промени, стартовата дата на новите изисквания беше отлагана няколко пъти. В Държавен вестник, бр. № 14/17.02.2021 г. се обнародваха промени в Закона за местните данъци и такси, съгласно които новите основи за изчисляване на таксата ще се прилагат от началото на втората година след публикуване на резултатите от преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през 2021 г.

Изводи от Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците

- ✓ Разходите за управление на отпадъците имат най-висок дял в общите разходи за опазване на околната среда като този дял непрекъснато нараства и изпреварват всички останали сектори на околната среда.
- ✓ Основните сектори, в които се извършват разходи по управлението на отпадъците са индустрията и публичния сектор (за управление на битовите отпадъци от общините).
- ✓ Главните източници за финансиране на оперативните разходи за управление на битовите отпадъци са собствените средства и постъпления от такса за битови отпадъци.
- ✓ Водещият източник за финансиране на инвестиционните разходи за управление на МРО са собствените средства на организациите по оползотворяване.
- ✓ Останалите средства за третиране на битовите отпадъци се осигуряват от целеви средства по линия на държавен бюджет, собствени средства на общината и безвъзмездно финансиране (по линия на ОПОС и ПУДООС, в т.ч. от ДБ).
- ✓ ОПОС е водещият източник за финансиране на публична инфраструктура в управлението на битовите отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

III. SWOT АНАЛИЗ

Главната цел на SWOT-анализа е да се извърши взаимнообвързана оценка на вътрешните за дадена организация или регион силни (Strengths) и слаби (Weaknesses) страни, както и на външните за организацията или региона възможности (Opportunities) и заплахи (Threats). Приема се, че вътрешните страни (силните и слабите страни) могат да се контролират от организацията, докато външните фактори (възможности и заплахи) определят състоянието на средата, в която се развива организацията или региона. Резултатите от SWOT-анализа позволяват точно формулиране на приоритетите и целите за развитие на общината, както и периодична оценка на мястото ѝ в рамките на региона. Резултатите от SWOT-анализа позволяват да се планират и реализират конкретни мерки за коригиране на състоянието. Сред елементите на анализа има взаимовръзки, които разкриват потенциала за развитие, а също и такива, които показват ограниченията (лимитиращите фактори) и проблемите, които предстои да бъдат преодолени.

✓ **Силни страни.** Силните страни са ресурс, умение или друго преимущество, което притежава секторът. Силната страна е отличителна компетенция, която дава сравнително предимство.

✓ **Слаби страни.** Слабите страни представляват ограниченията или недостигът на ресурси, умения и способности, които сериозно възпрепятстват развитието на сектора.

✓ **Възможности.** Възможностите представляват най-благоприятните елементи на външната среда. Това са благоприятни външни фактори, от които секторът се възползва или би могъл да се възползва.

✓ **Заплахи.** Заплахите са най-неблагоприятните сегменти на външната среда. Те поставят най-големи бариери пред настоящото или бъдещото (желаното) състояние.

Настоящият SWOT – анализ е изготвен след преглед на:

✓ Законови изисквания на национално ниво в областта на управлението на отпадъците, в т.ч. число действащи програми, планове, стратегии, методики и др.;

✓ Стратегически и планови документи, действащи на местно ниво, в т.ч. число отчитане на изпълнението им;

✓ Съществуващо състояние на изграденост на инфраструктурата на отпадъците;

✓ Договори за обществени поръчки в областта на управлението на отпадъците, по които Община Добричка е страна;

✓ Решения на Общото събрание за управление на отпадъците за регион Добрич от момента на неговото създаване до момента на изготвяне на Програмата, и тяхното изпълнение;

✓ Наличие на замърсени с отпадъци площи, в т.ч. число nereкултивирани депа/сметища за отпадъци на територията на общината;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

- ✓ Документи във връзка с приемането и отчитането на план-сметката за такса битови отпадъци, в това число одитни доклади на Сметна палата и др.;
- ✓ Структура на Общинска администрация, длъжностни характеристики, вътрешни правила и др.

СИЛНИ СТРАНИ (STRENGTHS)	СЛАБИ СТРАНИ (WEAKNESSES)
БИТОВИ ОТПАДЪЦИ	
1. Всички населени места на територията на община Добричка са обхванати от организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци.	1. Необходимост от подобряване на материално-техническа и информационна обезпеченост на служителите, които са пряко ангажирани с управлението на отпадъците, в това число изготвянето и отчитането на план-сметките, служители, осъществяващи контролна дейност и др.
2. Населението е обезпечено с достатъчен брой съдове за съхраняване на смесени битови отпадъци, които при необходимост (амортизация, повреда) се подменят в кратки срокове.	2. Заплащане на високи отчисления по чл.64 ЗУО, които са елемент на такса битови отпадъци, събирана от населението и бизнеса.
3. Въведени са финансови механизми, стимулиращи оползотворяването на отпадъците и предотвратяване на депонирането им – отчисления по чл.64 ЗУО.	3. Недостатъчно познаване на нормативната база в областта на управлението на отпадъците и задълженията, произтичащи от нея от населението – необходимост от популяризирането ѝ сред широката общественост, на достъпен език.
4. Акумулират се финансови средства за закриване и рекултивация на клетки за неопасни отпадъци на територията на Регионално депо, след изчерпване на капацитета им, и средства за изграждане на инсталации за оползотворяване на отпадъци.	4. Необходимост от засилване на контрола върху третирането на битовите отпадъци и изхвърлянето им на неразрешени места.
5. Добре подготвени и компетентни кадри, работещи в сферата на управление на отпадъците в общинска администрация Добричка.	5. Необходимост от въвеждане на разделно събиране на отпадъци от опаковки и финансови стимули за гражданите, участващи в разделното събиране на отпадъци и допринасящи за намаляване на нормата на натрупване на БО.
6. Към настоящия момент размерът на такса битови отпадъци е поносим за населението на община Добричка.	6. В България и в частност в населените места от община Добричка не съществува истинска система „плащане при изхвърляне“, тъй като потребителите на услугата не плащат на база количество на изхвърлените от тях отпадъци. Липсва методика за изчисляване на ТБО според количеството генерирани битови отпадъци.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.**

СИЛНИ СТРАНИ (STRENGTHS)	СЛАБИ СТРАНИ (WEAKNESSES)
СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ	
1. Преобладаващата част от отпадъците от строителство и разрушаване (ОСР) имат висок потенциал за рециклиране и оползотворяване.	1. За територията на общината не е въведено организирано сметосъбиране и сметоизвозване на строителните отпадъци от домакинствата.
ОПАСНИ ОТПАДЪЦИ	
1. Създадена е система за събиране на опасните отпадъци от домакинствата.	1. На територията на община Добричка има складове за пестициди с изтекъл срок на годност, които са собственост на кооперации и юридически лица. Затруднен е контрола по екологосъобразното им съхраняване.
МАСОВО РАЗПРОСТРАНЕНИ ОТПАДЪЦИ	
1. Налична е сепарираща инсталация към Регионалната система за управление на отпадъците, която отделя МРО от потока на битовите отпадъци.	1. Не е сключен договор с организация за разполагане на съдове за разделно събиране на отпадъци от опаковки поради отказ от страна на организациите. 2. Необходимост от провеждане на информационна и образователна кампания сред населението.

ВЪЗМОЖНОСТИ (OPPORTUNITIES)	ЗАПЛАХИ (THREATS)
1. Използване на финансовите инструменти на ЕС за решаване на проблемите, свързани с ефективно управление на отпадъците на местно ниво, развиване на потенциала за ПЧП и др.	1. Значително увеличение на разходите за управление на битовите отпадъци и необходимост от повишаване на такса „Битови отпадъци“.
2. Потенциал за работа в насока справедливо формиране на такса за битови отпадъци – според количеството образувани битови отпадъци, а не според данъчната оценка на имота.	2. Невъзможност за плащане на дължимата такса, която покрива разходите по услугите, свързани с управление на отпадъците.
3. Засилване на икономическите стимули към гражданите и бизнеса, имащи стремеж към увеличаване количеството на рециклируемите отпадъци.	3. Недостатъчна информираност на гражданите за нормативните изисквания за управление на дейностите по отпадъците.
4. Осигуряване на прозрачност при определяне на такса „Битови отпадъци“ за гражданите и бизнеса и въвеждане на принципа „заплащане според количеството на образуваните отпадъци“.	4. Трудно осъществим контрол върху дейностите по управление на СО, ПО и ОО – вид и количество на образуваните отпадъци; проследяемост на начините за третиране; констатиране на нарушения в момента на извършването им – налагане на глоби и санкции.
5. Промяна на обществените нагласи в полза на намаляване количеството на образуваните отпадъци и тяхното ефективно управление.	5. Непостигнати цели на разделно събиране и рециклиране за съответните референтни години, заложи в ЗУО.
6. Постигане на целите за повторна употреба и рециклиране и намаляване на биоразградимите отпадъци, постъпващи за	6. Заплащането на такса, чийто размер е определен на база, различна от количеството на изхвърлените отпадъци, на

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.**

ВЪЗМОЖНОСТИ (OPPORTUNITIES)	ЗАПЛАХИ (THREATS)
депониране и респ. незаплащане на отчисления по чл.64 ЗУО.	практика не създава стимул на населението да изхвърля по-малко количество отпадъци.
7. Висока степен на разделно събрани рециклируеми фракции на регионално ниво.	
8. Повишен административен капацитет по отношение на дейностите, свързани с управление на отпадъците.	
9. Увеличаване на броя на образователни кампании, организирани от общинска администрация с цел повишаване количеството на разделно събраните отпадъци и доверието на гражданите в организираната система, след нейното въвеждане.	

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

IV. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ

Изготвеният SWOT анализ е основа за формулирането на стратегическите цели при управлението на отпадъците на територията на община Добричка.

Генералната стратегическа цел в сферата на управление на отпадъците е:

Общество и бизнес, които подобряват прилагането на йерархията на управление на отпадъците във всички процеси и нива

Стратегическите цели, гарантиращи постигането на генералната стратегическа цел и съответстващите на тях програми от мерки, са:

ЦЕЛ	ПРОГРАМА
Цел 1: Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване	Общинска програма за предотвратяване образуването на отпадъци с Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци
Цел 2: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци	Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци; Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради; Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО с Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки
Цел 3: Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други	Програма за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други

В рамките на ОПУО 2021-2028 г. са разработени пет програми, които чрез своите дейности водят до постигане на изпълнението на конкретните програмни цели.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

V. ПОДПРОГРАМИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ С ПЛАНОВЕ ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ВСЯКА ПОДПРОГРАМА

V.1.ПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

Цел 1:

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Управлението на отпадъците трябва да се усъвършенства непрекъснато и да се превърне в устойчиво управление на материалите с цел да се опазва, съхранява и подобрява качеството на околната среда, да се опазва човешкото здраве, да се гарантира разумното и ефективно използване на природните ресурси, да се насърчават принципите на кръговата икономика и да се намалява зависимостта на ЕС и на държавите членки от вносни ресурси, като по този начин се осигуряват нови икономически възможности и дългосрочна конкурентоспособност. За постигането на този екологичен приоритет Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците отделя специално приоритетно място на политиките по предотвратяване на отпадъците, като насочва вниманието към следните основни аспекти:

- ✓ Предотвратяването на отпадъци е най-ефикасния начин за подобряване на ресурсната ефективност и за намаляване на въздействието на отпадъците върху околната среда.
- ✓ Насърчаването на устойчивостта при производството и потреблението може да допринесе съществено за предотвратяването на образуването на отпадъци (ПОО).
- ✓ Някои суровини са от голямо значение за икономиката на Съюза и снабдяването с тях е свързано с голям риск.

С оглед на сигурността на доставките на тези суровини и в съответствие с инициативата за суровините, установена от Комисията, в нейното съобщение от 4 ноември 2008 г. относно „Инициатива за суровините: посрещане на нашите основни потребности от растеж и работни места в Европа“ и целите и целевите стойности на Европейското партньорство за иновации в областта на суровините, държавите членки следва да предприемат мерки за насърчаване на повторната употреба на продукти, съдържащи значително количество суровини от изключителна важност, с цел предотвратяване на превръщането на тези материали в отпадъци.

Целенасоченото и ефективно планиране на политиките за предотвратяване на отпадъците може да се осъществи чрез разработване на програми за предотвратяване на отпадъците на различни териториални и организационни равнища.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

В България изискването за разработване на Национална програма за предотвратяване на отпадъците се въведе в Закона за управление на отпадъците, приет през 2012 г., а първата за страната програма се разработи от МОСВ и одобри от МС в края на 2014 г. като част от Националния план за управление на отпадъците 2014-2020 г. В изпълнение на целенасочената държавна политика в областта община Добричка разработи и прие първата си Общинска програма за предотвратяване на отпадъците през декември 2015 година. Програмата е с период на действие до 2020 година.

Национална програма за предотвратяване образуването на отпадъците за периода 2021-2028 г. е втората за страната програма. В отговор на държавната политика общинската администрация изготвя настоящата втора програма на общинско ниво.

Предвид високия приоритет на предотвратяването на хранителните отпадъци на глобално ниво и изискванията на Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците, към настоящата програма се разработи отделна подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителните отпадъци, която следва стъпките на разработване и философията на настоящата програма за предотвратяване на образуването на отпадъците. Ето защо специфичните предизвикателства и мерки, отнасящи се до предотвратяване на хранителните отпадъци не се разглеждат в настоящата програма.

II. ОПРЕДЕЛЕНИЕ И МЯСТО В ЙЕРАРХИЯТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ПРЕДОТВРАТЯВАНЕТО НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Рамковата директива за отпадъците 2008/98/ЕО въвежда йерархия на управлението на отпадъците. Тя е крайъгълен камък на законодателство и политиката относно отпадъците. Тази последователност определя приоритетния ред на това какво представлява най-добрата възможност за околната среда в законодателството и в политиката относно отпадъците. Спазването на йерархията на управление на отпадъците гарантира най-високо ниво на съответствие с европейските документи за ефективно използване на ресурсите и кръгова икономика, поради което следва да се насърчава по всякакъв начин.

Йерархията задава пет възможни начина за институциите, бизнеса и домакинствата за справяне с отпадъците и дава приоритет на мерките в следната последователност:

- ✓ Предотвратяване на образуването на отпадъци
- ✓ Подготовка за повторна употреба
- ✓ Рециклиране
- ✓ Друго оползотворяване, напр. оползотворяване за получаване на енергия
- ✓ Обезвреждане (контролирано депониране, изгаряне без оползотворяване на енергията и др.).

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

При прилагането на посочената по-горе йерархия на отпадъците, държавите членки предприемат мерки за насърчаване на вариантите, които обезпечават най-благоприятните за околната среда резултати като цяло.

Предотвратяването на образуване на отпадъци е определено в член 3, точка 12 от РДО, респективно в §1, точка 28 от ДР на ЗУО, като: „Мерките, взети преди веществото, материалът или продуктът да стане отпадък, с което се намалява:

- ✓ количеството отпадъци, включително чрез повторната употреба на продуктите или удължаването на жизнения им цикъл;
- ✓ вредното въздействие от образуваните отпадъци върху околната среда и човешкото здраве; или
- ✓ съдържанието на вредни вещества в материалите и продуктите.“

Имайки предвид съдържанието, дадено в определението на предотвратяването на отпадъците и високите екологични цели, които се поставят, мотото на предходната и на настоящата програма за предотвратяване на образуването на отпадъците е:

„Най-полезният отпадък е този, който въобще не е възникнал!“

Един от ефективните начини за предотвратяване на отпадъците е „повторна употреба“ на продуктите, за което в РДО е дадено следното определение: „Всяка дейност, посредством която продуктите или компонентите, които не са отпадъци, се използват отново за целта, за която са били предназначени“. Повторната употреба е средство за предотвратяване на отпадъците и не е дейност по третиране, тъй като се осъществява преди продуктът да е изхвърлен/предаден като отпадък. Типични действия за повторна употреба са действията на домакинствата да ремонтират домакински електрически електроуреди, дрехи, обувки, вместо да ги предадат за подготовка за повторна употреба, оползотворяване или в най-лошия случай - да ги изхвърлят с общия битов отпадък за депониране.

Повторната употреба следва да се разграничава от действието „подготовка за повторна употреба“, за което определението е следното „проверка, почистване или ремонт, операции по оползотворяване, посредством които продуктите или компонентите на продукти, които вече са предадени като отпадък/излезли от употреба продукти, се подготвят, така че да могат да бъдат повторно използвани без всякаква друга предварителна обработка“.

Основната разлика между „повторна употреба“ и „подготовка за повторна употреба“ е, че в първия случай материалът или предметът не е станал отпадък, докато в случаите на „подготовка за повторна употреба“, въпросният материал е изхвърлен/предаден като отпадък/непотребен продукт и след това се ремонтира и обработва, за да бъде пуснат на пазара като продукт втора употреба или дарен като такъв. Например, ако домакинство претapiцира мебели, а не ги изхвърли, това е действие по повторна употреба. Ако домакинството изхвърли/предаде същите мебели в център за подготовка за повторна

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

употреба, мебелите се почистят и претапицират с цел да се продадат/подарят, за да се използват отново, това е действие за подготовка за повторна употреба.

Количества отпадъците, преминали действие за подготовка за повторна употреба се отчитат при изчисляване на целите за рециклиране на битовите отпадъци, поставени пред държавите членки, като право да отчитат тези количества за рециклиране има държавата, от която са събрани съответните отпадъци, а не държавата, в която са преминали операцията „подготовка за повторна употреба“.

III. ОСНОВНИ УЧАСТНИЦИ В ДЕЙНОСТИТЕ ПО ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ

За да бъдат постигнати целите за ПОО, се изисква в най-висока степен участието на всички групи от обществения живот и на всички нива. Основните участници в тези процеси са:

✓ Държава

Държавата чрез законодателната и изпълнителната власт трябва да създаде ефективни предпоставки и регулации за подпомагане на участниците в дейностите по предотвратяване образуването на отпадъци, за да изпълни задължението си съгласно РДО и ЗУО. За целта държавата може да предвиди в съответните нормативни актове, например, различни данъци и/или такси, които стимулират производства или потребление с по-малко отпадъци, да предвиди програми за финансово подпомагане прилагането на мерки за предотвратяване на отпадъците на всички нива, да въведе административно-регулаторни мерки, с които да се облекчи даряването на продукти, които биха се превърнали в отпадъци и др. Освен това по силата на чл. 49 и чл. 50 от ЗУО държавата трябва да прилага мерки за планиране като изготвя програма за предотвратяване на образуването на отпадъци. Въвеждането на разрешителни и регистрационни режими също е задължение на държавата, което е регламентирано в ЗУО, чрез които мерки могат да се предписват мерки по предотвратяване на отпадъците, когато е приложимо.

✓ Общини

Общините са отговорни за събирането на отпадъците на тяхната територия, като извършват тази дейност самостоятелно или чрез регионални сдружения. По силата на чл. 52 от ЗУО те са длъжни да изготвят програма за управление на отпадъците, чиято структура, цели и предвиждания отговарят на НПУО, включително за ПОО. Общините могат да се възползват активно от различни програми за изпълнението на проекти за ПОО, да организират и координират създаването и функционирането на местна общност, обединена около идеите за „нулеви отпадъци“, под тяхна координация да се осъществяват различни дарителски кампании и дейности, водещи до ПОО. За някои общини е наложително да се повиши човешкият ресурс в дългосрочен план.

Освен екологични, ще имат и икономически ползи от активни дейности по ПОО, тъй като съвременното управление и третиране на отпадъците изисква сериозни финансови

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

ресурси и всеки тон предотвратени битови отпадъци е равностоен на спестени разходи от бюджета на общината за един тон третиране на битовите отпадъци.

✓ **Икономически и научни организации**

За предотвратяване на образуването на отпадъци икономическите субекти, подпомагани от научните среди, могат да разработят продукти и производствени процеси, които са екологосъобразни и с ниски нива на отпадъци и да оптимизират съществуващи процеси и продукти. Предлаганите на пазара продукти трябва да бъдат с по-дълъг живот, да са лесни за поправка и да са произведени и търгувани без излишни опаковки. Гост икономическите субекти, подпомагани от научни организации, могат да предприемат мерки, с които се отказват от производството на неекологосъобразни продукти. Засега този отказ е по-скоро доброволен и продиктуван от маркетингови или други съображения, но той може да стане и задължителен при разработване и влизане в сила на съответни закони, наредби и стандарти, например за екодизайн на продуктите.

✓ **Неправителствени организации**

Юридически лица с нестопанска цел, които подкрепят идеите за общество, стремящо се към нулеви отпадъци, могат да създадат платформи и доброволни мрежи за всички субекти, които имат желание да допринесат за реализация на тези политики, да осъществяват проекти за информационни и образователни кампании, както на национално, така и на местно ниво; да организират дарителски дейности, водещи до ПОО.

✓ **Домакинства**

Всеки потребител може да ограничи купуването на стоки, които водят до образуване на много отпадъци и по този начин да принуди производителите да спрат или поне да намалят производството на такива стоки, например стоки, които имат няколко опаковки. Домакинствата могат да удължат живота на редица продукти, които ползват в ежедневието си чрез ремонтването им. На сегашния етап това означава потребителят да има такова съзнание, че дори да е готов да понесе ограничения в своите „удобства“, да вложи повече усилия и време за намаляване на отпадъците. Освен екологичните ползи, домакинствата могат да имат и икономически ползи чрез спестени разходи за нови продукти.

IV. ЕВРОПЕЙСКИ ДОКУМЕНТИ, АДРЕСИРАЩИ ВЪПРОСИТЕ ЗА ПОО

Европейските стратегически документи от последните години променят философията и подхода към отпадъците, и по-конкретно предлагат преход от целенасочено управление на отпадъците като фактор, увреждащ околната среда, към политика на предотвратяване на тяхното образуване и ефективното им използване като ресурси.

Този подход цели прекъсване на връзката между икономическия растеж и генерирането на отпадъци, вредящи на околната среда и създаващи риск за човешкото здраве. Редица

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

са политическите и законодателни актове, които адресират въпросите с ПОО и водят до намаляване количествата образувани отпадъци, например:

- ✓ Намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване

Политиката на ЕС в тази област се въвеждат чрез Директива (ЕС) 2015/720 от 29 април 2015 г. по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване.

- ✓ Намаляване на потреблението на пластмасови продукти за еднократна употреба

Директива (ЕС) 2019/904 от 5 юни 2019 г. относно намаляването на въздействието на определени пластмасови продукти върху околната среда, насърчава подходите на кръговата икономика, даващи приоритет на устойчивите и нетоксични продукти, като се цели преди всичко да се намали количеството на образувани пластмасови отпадъци и Специфични ключови мерки, препоръчани на държавите членки, съгласно Директива (ЕС) 2018/851 от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците:

- да насърчават проектирането, производството и използването на продукти, които позволяват ефективно използване на ресурсите и които са трайни и могат да бъдат ремонтирани, повторно употребявани и актуализирани;

- да набележат продукти, съдържащи суровини с критично значение за ЕС, така че да се предотврати колкото е възможно превръщането на продукти, които съдържат такива суровини в отпадъци или да се рециклират.

V. ОПИСАНИЕ НА СЪЩЕСТВУВАЩИ/ПРИЛОЖЕНИ МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ И ОЦЕНКА НА ПОЛЗИТЕ ОТ ПРИЛАГАНЕ НА МЕРКИТЕ ЗА ПО

Анализът на изпълнението на Общинската програмата за предотвратяването на образуването на отпадъците 2015-2020 г. показва, че към последната година, за която има налични отчетни данни, редица мерки от плана за действие към програмата са изпълнени, като по-важните от тях са:

- ✓ Изпълнени са указанията за разработване на подпрограма за предотвратяване на образуването на отпадъци на територията на община Добричка, която е приета от общинския съвет;

- ✓ Ограничена е продажбата на пластмасови торбички за пазаруване на територията на общината в резултат на прилагане на новата Наредба за определяне на реда и размера за заплащане на продуктова такса за пластмасови торбички за пазаруване, която транспонира Директива (ЕС) 2015/720 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. за изменение на Директива 94/62/ЕО по отношение на намаляване на потреблението на тънки пластмасови торбички за пазаруване.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

✓ На територията на община Добричка функционират 6 броя инсталации, попадащи в обхвата на Приложение № 4 на ЗООС. За тези инсталации са в сила издадени комплексни разрешителни с условия за мерки за предотвратяване/оползотворяване на отпадъци.

✓ Съществена мярка, водеща до прилагането на политиката за намаляване образуването на отпадъците, е непрекъснато увеличаващата се в отчетния период такса за депониране на битовите отпадъци, която представлява икономически стимул за мерки в разглежданата област.

За периода 2014-2018 г. общото количество на образуваните битови отпадъци в страната намалява от 3193 хил. тона на 2862 хил. тона или общото намаление е 331 хил. тона.

На територията на община Добричка се наблюдава обратна тенденция - увеличаване на общото количество образувани битови отпадъци за периода 2014-2018 г. от 3 790,180 тона на 4 893,08 тона или общото увеличение е 1 102,9 тона. Тази тенденция се дължи на факта, че към 2018 година 100% от населението на община Добричка е обхванато от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване. Към 2014 година този % е бил 91,5%.

Таблица 1. Годишни количества битови отпадъци за периода 2014-2018 г.

Година	Годишни количества отпадък с код 20 03 01, събран от системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване
	тона
2014	Няма данни
2015	3 790,180
2016	4 681,67
2017	4 736,4
2018	4 893,08

Източник: Община Добричка

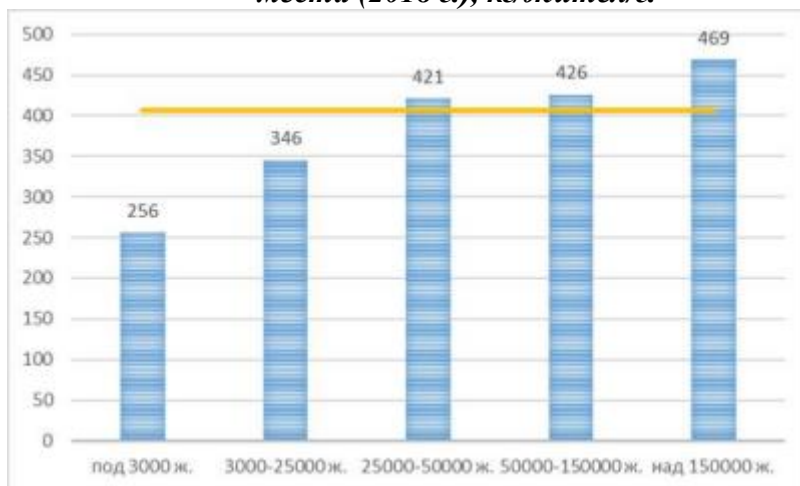
Важен показател за управление на отпадъците е нормата на натрупване на отпадъците, представена като количеството на образуваните битови отпадъци за година на човек от населението. Нормата на натрупване на битовите отпадъци за 2018 г. в България е 407 кг/жител/година. През 2018 г. нормата на натрупване на битовите отпадъци за територията на община Добричка е 188,2 кг/жител/година, което е значително под средната за страната.

Съществуват значителни различия в отчетените абсолютни количества образувани и събрани битови отпадъци между различните общини, което е обяснимо поради различния брой население, доходи и ниво на развитие на икономическите дейности.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Фигура 1. Норма на натрупване по вид общини според размера на населените места (2018 г.), кг/жител/г.

Източник: НПУО 2021-2028 г.

Като цяло в периода 2008-2018 г. за страната се наблюдава неблагоприятна тенденция на увеличаване на количеството на образуваните производствени отпадъци въпреки колебанията в някои от годините.

За територията на община Добричка също е валидна тази тенденция. За периода 2014-2018 г. съгласно данни, предоставени от ИАОС, се наблюдава увеличаване на количествата образувани производствени отпадъци със 71,8%. Най-голям дял за територията на общината са отпадъците, образувани от селското стопанство, градинското растениевъдство, отглеждането на аквакултури, горското, ловното и рибното стопанство, производството и преработването на хранителни продукти. За разглеждания период отпадъците само от този отрасъл са се увеличили със 74,4%.

В резултат на целенасочени дейности и изпълнение на мерки, както и в резултат на икономически стимули и причини към 2018 г. са изпълнени първите поставени цели за предотвратяване на отпадъците, а именно:

✓ Образуваните производствени отпадъци на единица БВП са по-малко от образуваните производствени отпадъци на единица БВП през 2014 г.

VI. ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 Г.

Настоящата Програма за ПОО си поставя стратегическа и оперативна цели, които имат приемственост с целите на Националната програма за предотвратяване на отпадъците 2014-2020 г. и адресират принципите и препоръките на европейското законодателство в областта на предотвратяване на отпадъците.

По-конкретно целите на настоящата програма са:

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците.

Мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма. За всяка мярка са посочени срок за реализация, стойност и възможни източници на финансиране, очакван резултат от изпълнението на мярката, индикатори за проследяване на напредъка и изпълнението на мярката, отговорни институции (водеща и партньор/и).

Посочените в ОПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на утвърдения бюджет на Общината, съобразен с възможностите на Община Добричка за съответната година.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.**

Таблица 2. Програма за предотвратяване на образуването на отпадъци

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:							
Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда							
Оперативна цел:							
Намаляване на количеството на образуваните отпадъци и на количествата на вредни вещества, съдържащи се в отпадъците							
1	Безвъзмездно предоставяне на домакинствата на компостери за зелени и други биоотпадъци	18	ОБ, ПОС, ПУДООС	Ежегодно до 2028 г.	Предотвратени зелени и други биоотпадъци	Брой предоставени компостери на домакинствата през всяка от годините на програмата	Община Добричка, домакинства
2	Намаляване на отпадъците от хартия и други офис консумативи, чрез изпълнение на националните и секторни програмни документи за „електронно управление“	0,8	Програма за техническа помощ 2021-2027	12/2028	Мерките за „електронно управление“ са реализирани в пълен обхват	Изпълнен проект за електронно управление	Община Добричка
3	Изготвяне на план за предотвратяване образуването на отпадъците в ежедневието на общинската администрация	0,5	ОБ	12/2022	Създадени предпоставки за прилагане на мерките за ПОО на всички нива на администрацията	Изготвен план за предотвратяване образуването на отпадъците	Община Добричка
4	Изпълнение на мерки за предотвратяване образуването на отпадъци	8	Общински бюджет, отчисления по чл. 64 от ЗУО, ПОС	01/2022-12/2028	Предотвратени битови отпадъци в резултат на изпълнението на мерките	През 2028 г. в стойността на показателя „образувани битови отпадъци на жител от община	Община Добричка, външни изпълнители

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.**

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
						Добричка“ е по-малка от стойността на същия показател през 2020 г	
5	Изготвяне и прилагане на планове от община Добричка за ПОО в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия	2	ОБ, отчисления по чл. 64 от ЗУО	12/2021 - 12/2027	Предотвратени битови отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общината	Брой разработени планове	Община Добричка
6	Изпълнение на непрекъснати целенасочени кампании за разясняване и предоставяне на информация за политиките по ПОО	4	ПОС, ОБ, отчисления по чл. 64 от ЗУО	01/2022-12/2028	Гражданите са запознати с ползите от ПОО и възможните действия от страна на домакинствата за прилагане на мерки за ПОО в ежедневието	Брой реализирани кампании на общинско ниво	Община Добричка, НПО, медии, външни организации
7	Повишаване на осведомеността относно практиките и поведението във връзка с устойчивото потребление, кръговата икономика, мониторинга на отпадъците, както и информационни и разяснителни кампании за заинтересованите страни и населението	2	ПОС	01/2022-12/2028	Населението и бизнеса имат необходимите знания относно кръговата икономика и мониторинга на отпадъците	Брой проекти за територията на общината	Община Добричка, юридически лица с нестопанска цел

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.**

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
8	Провеждане на пролетно и есенно почистване на замърсените места	300	ОБ	01/2022- 12/2028	Предотвратяване замърсяването с отпадъци	Кв.м. почистени площи	Община Добричка

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

V.1.1. ПОДПРОГРАМА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ

Цел 1:

Намаляване на вредното въздействие на отпадъците чрез предотвратяване образуването им и насърчаване на повторното им използване

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за устойчиво развитие до 2030 г., приета от Общото събрание на Организацията на обединените нации на 25 септември 2015 г., поставя цел за намаляване наполовина на хранителните отпадъци на глава от населението в световен мащаб при търговията на дребно и потребителите, както и за намаляване на загубите на храни по веригите на производство и доставки до 2030 г. Тези мерки следва да са насочени към предотвратяването и намаляването на хранителните отпадъци в първичното производство, преработването и промишленото производство, при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата.

Проучване на ЕК на данни от държавите членки на ЕС показва, че хранителните отпадъци в ЕС-28 възлизат на около 88 милиона тона. Тази оценка е за 2012 г. и включва както годни за консумация храни, така и негодни за консумация части от храните. Това се равнява на 173 килограма хранителни отпадъци образувани на човек в ЕС. Общите количества храни, произведени в ЕС за 2011 г., възлизат на около 865 кг/човек, което означава, че около 20% от общо произведените храни се превръщат в отпадъци.

Предвид поставените цели на глобално ниво и значителното разхищение на храни в европейските страни, в Директива 2018/851 от 2018 г. за изменение на Рамковата директива за отпадъците от 2008 г., се призовава държавите от ЕС да намалят хранителните отпадъци на всеки етап от веригата на доставки на храни, да наблюдават нивата на хранителните отпадъци и да докладват за постигнатия напредък с цел постигане на целта за намаляване на хранителните отпадъци на територията на целия ЕС с 30% до 2025 г. и с 50% до 2030 г. Независимо, че посочените количествени цели не са задължителни, като се вземат предвид екологичните, социалните и икономическите ползи от предотвратяването на хранителните отпадъци, се изисква държавите членки да въведат в своите програми за предотвратяване на отпадъците конкретни мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, включително информационни и образователни кампании, които показват начините за предотвратяване на хранителните отпадъци. Освен това държавите членки трябва да измерват напредъка в намаляването на хранителните отпадъци. За предотвратяване на хранителните отпадъци държавите членки следва да предвидят стимули за събиране на непродадените хранителни продукти на всички етапи от веригата на доставка на храни, както и за тяхното безопасно преразпределяне, включително на благотворителни организации. С цел намаляване на

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

хранителните отпадъци от особено значение е да се повиши информираността на потребителите относно значението на датата на трайност („годно до“ и „най-добър до“).

За да помогне на държавите членки на ЕС в постигането на целите за намаляване наполовина на хранителните отпадъци, с Директива 2018/851 от 2018 г. ЕК се ангажира да:

- ✓ разработи обща методология на ЕС за измерване на количеството на хранителните отпадъци и определяне на подходящи показатели;
- ✓ създаде платформа с участието на държавите членки и заинтересованите страни с цел да допринесе за постигането на целите за устойчиво развитие по отношение на хранителните отпадъци чрез обмен на най-добри практики и оценка на постигнатия във времето напредък;
- ✓ предприеме мерки за разясняване на законодателството на ЕС относно отпадъците, храните и фуражите и за улесняване на даряването на храна, както и на използването на продукти, които вече не се използват за храна;
- ✓ проучи начини за подобряване на използването на посочените дати, особено „най-добър до“, върху храните от участниците в хранителната верига и тяхното разбиране от потребителите.

През 2017 г., Комисията подготви **Насоки на ЕС за улесняване даряването на храни**. В тези насоки са определени ролите и задълженията на участниците при преразпределянето на храни; дейности на организациите за преразпределяне и благотворителност; сортиране на хранителни излишъци за преразпределяне; възможност за проследяване; определяне на основната и юридическата отговорност при възникване на проблеми с безопасността на храните; последици за преразпределянето на хранителни излишъци, изисквания за информация за предварително опаковани храни и пр.

Създадената Платформа на ЕС относно загубите и разхищението на храни разработи и в края на 2019 г. издаде **„Препоръки за действие за предотвратяване на разхищението на храни“**. Препоръките са ориентирани към бъдещето и включват набор от хоризонтални или „междусекторни“ препоръки, които са общи за различните етапи на веригата на стойността на храните, често включват множество участници и са необходими за постигане на глобалните цели по отношение на загубите и разхищението на храни. Някои от тях са насочени към специфични горещи точки, като разхищение на храни на равнище потребители, което изисква допълнително разглеждане, проучване и целенасочени действия от страна на всички заинтересовани страни. Препоръките са отправени както към публични, така и към частни организации, като предлагат подходящи действия за конкретни участници и, което е важно, призовават за сътрудничество между различните заинтересовани участници. Въпреки че препоръките не са изчерпателен списък на всичко, което може и трябва да се направи, за да се предотвратят загубите и разхищението на храни, те предоставят важна насока за всички участници, включително самите граждани на ЕС.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

ЕК създаде и мрежа на **Фонда за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица (FEAD)** за обмен на опит и добри практики между заинтересованите страни по линия на FEAD. Това е форум, в който партньорските организации могат да споделят своя опит с дарените храни: [FEAD Community - Employment, Social Affairs & Inclusion - European Commission \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/food/pe/fead/) .

С цел измерване на напредъка по намаляване на хранителните отпадъци и улесняване обмена на добри практики в рамките на Съюза (както между държавите членки, така и между стопанските субекти в областта на храните), ЕК установи обща методика за такова измерване (делегирано Решение (ЕС) 2019/1597 на Комисията от 2019 г. за установяване на обща методика и минимални изисквания за качество за еднаквото измерване на количествата хранителни отпадъци), както и формат за докладване на данни за хранителните отпадъци и за представяне на доклада за проверка на качеството (Решение за изпълнение (ЕС) 2019/2000 на Комисията от 2019 г. за установяване на формат за докладване на данни за хранителните отпадъци и за представяне на доклада за проверка на качеството в съответствие с Директива 2008/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета). Въз основа на тази методика докладването на данните за равнищата на хранителните отпадъци трябва да се осъществява от всяка държава членка на годишна основа.

ЕК има задача до края на 2023 г. да проучва данните за разхищаването на храни, предоставяни от държавите членки в съответствие с приетата единна методика, с цел да прецени дали е удачно да се определи цел за намаляване на хранителните отпадъци, която да бъде постигната до 2030 г. и се очаква ЕК да предостави на Европейския парламент и на Съвета доклад, придружен, ако е целесъобразно, от законодателно предложение.

II. СИТУАЦИЯТА В БЪЛГАРИЯ

Политиката на страната по отношение на хранителните отпадъци е отразена в следните стратегически и нормативни документи:

- ✓ Национален план за управление на отпадъците 2014-2020 г., който включва мерки както за третиране на хранителни отпадъци, така и мерки за предотвратяване на тяхното образуване, напр. мярка към общинските администрации за включване в общинските програми по управление на отпадъците на конкретни мерки за предотвратяване на образуването на отпадъци (в т.ч. и хранителни отпадъци).
- ✓ Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., който предвижда мерки, насочени към намаляване на депонираните биоразградими, в т.ч. хранителни отпадъци и конкретно за предотвратяване образуването на хранителни отпадъци, като например домашното компостиране.
- ✓ Закон за храните. Глава четвърта „Хранително банкиране“ от закона определя дейностите по хранителното банкиране, изискванията към производители и търговци на

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

храни към начина на маркиране на храни, предназначени за даряване, както и изисквания за наличие на система за отчетност на операторите на хранителни банки.

Законът за управление на отпадъците не включва определение за „хранителни отпадъци“, а хранителните отпадъци са включени в определението за „биоотпадъци“.

Съгласно това определение хранителните отпадъци обхващат: „хранителни и кухненски отпадъци от домакинствата, ресторантите, заведенията за обществено хранене и търговските обекти, както и подобни отпадъци от предприятията на хранително-вкусовата промишленост.“ Директива ЕС 2018/851 дава следното определение: „хранителни отпадъци“ са всички храни, които са се превърнали в отпадъци“ и препраща към определението за „храни“ в член 2 от Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета:

„По смисъла на настоящия регламент „храни“ (или „хранителни продукти“) означава всяко вещество или продукт, независимо дали е преработен или не, частично преработен или непреработен, който е предназначен за или основателно се очаква да бъде приет от хора. Понятието „храни“ включва напитки, дъвки и всякакви вещества, включително вода, които са умишлено вложени в храните по време на тяхното производство, приготвяне или обработка. То включва водата след точката на съответствие, съгласно определението в член 6 от Директива 98/83/ЕО и без да се засягат изискванията на Директиви 80/778/ЕИО и 98/83/ЕО. Понятието „храни“ не включва:

- фуражи
- живи животни, освен ако не са подготвени за пускане на пазара за консумация от човека
- растения преди прибиране на реколтата
- медицински продукти по смисъла на Директиви 65/65/ЕИО (21) и 92/73/ЕИО (22) на Съвета
- козметични средства по смисъла на Директива 76/768/ЕИО на Съвета (23)
- тютюн и тютюневи изделия по смисъла на Директива 89/622/ЕИО на Съвета (24)
- наркотични или психотропни вещества по смисъла на Единната конвенция на Обединените нации за наркотичните вещества от 1961 г. и Конвенцията на Обединените нации за психотропните вещества от 1971 г.
- остатъчни вещества и замърсители.“

В България (както и в останалите държави членки) все още не са налични прецизни данни относно генерирането на хранителни отпадъци по сектори, съгласно общоевропейската методика, приета през 2019 г. Въпреки това на основата на данни от ИАОС и предвид Наредба № 2 за класификация на отпадъците са направени оценки за количествата на хранителните отпадъци на територията на България, съответно и в община Добричка.

Общото количество на хранителните отпадъци в страната през 2018 г. възлиза на близо 500 хил. тона, от които близо 57% са хранителните отпадъци с битов характер.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Следва да се отбележи, че в количествата на последните не са включени потенциалните количества на хранителни отпадъци, които може да се предположи се съдържат в „ситна фракция<4см“ (която се отчита в Националната методология за морфологичен анализ на битовите отпадъци).

На територията на Добричка община хранителните отпадъци са с битов характер и от преработка и производство на храни.

Количеството на хранителните отпадъци с битов характер за територията на община Добричка през 2018 г. възлиза на 482,46 тона, което представлява едва 9,86% от събраните смесени битови отпадъци на територията на общината и едва 4,92% от количествата на смесени и разделно събрани битови отпадъци за 2018 година. Нормата на натрупване за хранителните отпадъци за 2018 година е едва 22,5 кг/жител/година. Това се дължи на ниския социален статус на населението в Добричка община.

Основният сектор от производството, генериращ хранителни отпадъци на територията на общината, е секторът на производството и преработка на хранителни продукти. Съгласно данни, получени от ИАОС, на територията на общината през 2018 година са образувани:

- материали, негодни за консумация или преработване с код 02 03 04 от обработване и преработване на плодове, зеленчуци, зърнени култури, хранителни масла, какао, кафе, чай и тютюн; производство на консерви в количество 43,00 тона;
- материали, негодни за консумация или преработване с код 02 06 01 от производството на тестени и сладкарски изделия в количество 40,8 тона.

III. ЕВРОПЕЙСКИ РАЗПОРЕДБИ В ПОДКРЕПА НА ДАРЯВАНЕТО НА ХРАНИ

✓ Разпоредби относно данък добавена стойност (ДДС)

На 7 декември 2012 г. Комитетът по ДДС на ЕС постигна съгласие относно насоки за гарантиране на еднаквото прилагане на Директивата за ДДС в държавите членки на ЕС.

Насоките дават конкретни указания относно прилагането на членове 16 и 74 по отношение на даряването на храни:

„Комитетът по ДДС единодушно приема, че даряването на храни на нуждаещите се, извършено безвъзмездно от данъчнозадължено лице, се счита за възмездна доставка на стоки в съответствие с член 16, първа алинея от Директивата за ДДС, освен в случаите когато дарението отговаря на определените от държавата членка условия, за да се счита за подарък с малка стойност по смисъла на член 16, втора алинея от Директивата за ДДС.

Комитетът по ДДС единодушно приема, че в случаите, когато такова дарение трябва да се третира като възмездна доставка на стоки, данъчната основа е покупната цена на дарените стоки (или сходните стоки, или при липса на покупна цена – себестойността), коригирана в съответствие със състоянието на тези стоки към момента на даряването, както е предвидено в член 74 от Директивата за ДДС.“

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

- ✓ Фонд за европейско подпомагане на най-нуждаещите се лица и дарения на храни (FEAD)

Храната, която се разпределя от партньорските организации, може да бъде закупена със средства на FEAD, но може също така да бъде дарена. Оперативна програма на FEAD може да предвижда финансиране за дарения на храни, при които храната се дарява на партньорска организация и се разпределя безвъзмездно на най-нуждаещите се лица. Разходите на партньорските организации за събирането на дарената от дарителя храна и за нейното транспортиране, съхраняване и разпределяне на най-нуждаещите се лица може да бъдат покрити със средства от FEAD. По този начин FEAD може да допринесе за намаляване на хранителните отпадъци. FEAD може да подкрепя и дейности за повишаване на осведомеността, които партньорските организации извършват сред потенциалните дарители.

- ✓ Обща организация на пазарите на селскостопански продукти (ООП)

Мерките за предотвратяване и управление на кризи в рамките на Общата организация на пазарите на селскостопански продукти предлагат на организациите на производителите възможността да изтеглят от пазара определени количества плодове и зеленчуци. Предвид факта, че производството на плодове и зеленчуци е подложено на значителни колебания и че продуктите са сезонни и много бързо развалящи се, режимите за изтегляне от пазара улесняват управлението на пазарния излишък, който може да възникне. Финансова подкрепа, изцяло за сметка на бюджета на ЕС, се предоставя, ако изтеглените от пазара плодове и зеленчуци биват предназначени за безвъзмездно разпределяне на продукти посредством благотворителни организации (в рамките на 5% от обема на търгуваната продукция за всяка ООП).

- ✓ Срок на годност („използвай преди“) и минимална трайност („най-добър до“)

Определянето на датите за срок на годност („използвай преди“) и минимална трайност („най-добър до“) е отговорност на производителите на храни. С изключение на яйцата за консумация, законодателството на ЕС не определя начините, по които се определя отбелязването на датите (т.е. избора на срока на годност („използвай преди“) и на минимална трайност („най-добър до“) или срока на съхранение на продукта). Докато консумацията на храни след изтичането на срока на годност може да породи опасения, свързани с безопасността, след изтичането на срока на минимална трайност („най-добър до“) храните все още са безопасни за консумация, при условие че са спазени инструкциите за съхранение и опаковката не е повредена. По отношение на срока на минимална трайност („най-добър до“) производителите гарантират качеството на храните (например хрупкавост, цвят, вкус...) и съответствието с обявеното върху етикета (например хранителни претенции относно нивото на витамин С в дадена храна) до изтичането на срока на минимална трайност.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

IV. ЦЕЛИ И МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ ОБРАЗУВАНЕТО НА ХРАНИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ ЗА ПЕРИОДА 2021-2028 г.

Настоящата Подпрограма за предотвратяване образуването на хранителните отпадъци си поставя стратегическа и оперативна цел, съвместими с целите на Националната програма за предотвратяване на образуването на отпадъци 2021-2028 г. и адресира принципите и препоръките на европейското законодателство в областта на предотвратяване на хранителните отпадъци. По-конкретно целите на настоящата програма са:

Стратегическа цел

Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на хранителните отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда.

Оперативна цел

Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци.

Действия/мерки

Предвижда се целите да бъдат постигнати чрез конкретни мерки/дейности, които са представени в Плана за действие към настоящата програма.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Таблица 3. Подпрограма за предотвратяване на образуването на хранителни отпадъци

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:							
Прекъсване на връзката между икономическия растеж и подобряване благосъстоянието на хората, от една страна и от друга страна - нарастването на образуването на отпадъци и свързаното с това вредно влияние върху здравето на хората и околната среда							
Оперативна цел:							
Намаляване на количеството на образуваните хранителни отпадъци							
1	Изготвяне и прилагане на планове за ПО на хранителни отпадъци в общински социални, здравни, образователни и други общински звена и предприятия, общински пазари и др. където се образуват хранителни отпадъци	1,2	ОБ	12/2022 за изготвянето; 12/2028 за прилагането	Предотвратени хранителни отпадъци от общински звена като пример за останалите организации в общината	Брой изпълнени мерки за ПО на хранителните отпадъци	Община Добричка, партньори

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Цел 2:

Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци

Постигането на Цел 2 ще се осъществи чрез три програми:

- ✓ Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци;
- ✓ Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради;
- ✓ Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО.

V.2. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ПОДГОТОВКА ЗА ПОВТОРНА УПОТРЕБА И ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

Целите за рециклиране на битовите отпадъци, които страната си е поставила да постигне поетапно до 2035 г., са както следва:

- ✓ до 1 януари 2020 - най-малко 50 на сто от общото им тегло
- ✓ до 1 януари 2025 - най-малко 55 на сто от общото им тегло
- ✓ до 1 януари 2030 - най-малко 60 на сто от общото им тегло
- ✓ до 1 януари 2035 - най-малко 65 на сто от общото им тегло

Целите се изпълняват от община Добричка чрез РСУО-Добрич, в съответствие с решението, взето от Общото събрание на „Регионална система за управление на отпадъците в регион Добрич“.

Важна предпоставка за постигане на целите за намаляване количествата на депонираните отпадъци и увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци са и част от действията, предприети през последните години в това направление, а именно:

- ✓ ясно определената отговорност на общините за управление на битовите отпадъци, включително поставените цели за рециклиране;
- ✓ определянето на задължителни количествени цели за подготовка за повторна употреба и рециклиране на отпадъчни материали, включващи най-малко хартия и картон, метал, пластмаса и стъкло;
- ✓ въведеното законово изискване към административните, стопанските, образователните, търговските и други подобни обекти, които генерират битови отпадъци, да събират разделно отпадъците от хартия и картон, пластмаса, стъкло и метал и да сключват договори за предаването им на оторизирани за такава дейност фирми и организации;
- ✓ въвеждането на икономически инструменти, стимулиращи общините да подобрят показателите за рециклиране и оползотворяване на битовите отпадъци (отчисления за депониране на всеки тон битови отпадъци), като тези от тях, които изпълнят посочените

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

цели за рециклиране на битовите отпадъци се освобождават от 50% от дължимите отчисления за депониране;

✓ друг икономически стимул по отношение на осигуряване от общините на площадки за предаване на разделно събрани отпадъци от гражданите и фирми е освобождаването на общините от допълнително заплащане с 15% завишение на дължимите отчисления за депониране, за общини, които не изпълнят задължението си за осигуряване на посочената инфраструктура;

✓ нормативно осигурената възможност общините да използват натрупаните суми от заплатените от тях отчисления за депониране за финансиране на инвестиционни разходи за рециклиране и друго оползотворяване на битовите отпадъци;

✓ вече функционират инсталации за отделяне на полезните компоненти от битовите отпадъци като резултат от изграждането им посредством публично-частно партньорство между организациите по оползотворяване за отпадъци от опаковки, както и финансово подпомагане чрез ПУДООС на някои от тях.

Регионална система за управление на отпадъците в регион Добрич в с. Стожер, общ. Добричка включва:

✓ Депо за неопасни отпадъци с обща площ за депониране: капацитет на клетка № 1 – 240 000 тона, общ капацитет – 685 000 тона.

✓ Съоръжение за възстановяване на материали (сепарираща инсталация) с капацитет 52 200 т/год.

✓ Инсталация за компостиране с капацитет 22 000 т/год.

✓ Инсталация за раздробяване на строителни отпадъци с капацитет до 15 000 т/год.

В община Добричка е въведена частично система за събиране на биоразградими отпадъци от населението, чрез кафяви контейнери с вместимост 1,1 м³, които по график се извозват до инсталацията за компостиране към Регионална система за управление на отпадъците в регион Добрич в с. Стожер, общ. Добричка. Към 2020 г. броят на контейнерите за биоразградими отпадъци, разположени на територията на общината, е 272 броя.

През 2020 г. в инсталацията за компостиране са постъпили 1 040,46 тона биофракция и 1 601,84 тона биоотпадъци от територията на община Добричка или 41,03% от общото количество битови отпадъци, образувани на територията на общината.

Всички 68 населени места в община Добричка са с население под 5 000 жители. Те не попадат в обхвата на чл. 23 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки (*обн. ДВ. бр.85 от 6 ноември 2012г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 януари 2021г.*) – населени места, за които е задължително да бъдат обхванати от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирани от организациите по оползотворяване, съответно от кметовете на общини.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

На територията на общината Добричка функционира една площадка за изкупуване и временно съхраняване на отпадъци от опаковки. Площадката е разположена в с. Плачидол, като на нея се приемат единствено метални опаковки с код 15 01 04. Оператор на площадката е „Юлия Йорданова 8“ ЕООД на база разрешение за дейности с отпадъци № 03-ДО-00000589-02/27.03.2020 г.

Част от смесените битови отпадъци, образувани на територията на община Добричка, постъпва в съоръжението за възстановяване на материали (сепарираща инсталация), част от Регионалната система за управление на отпадъците за регион Добрич. Сепарацията на рециклируемите материали включва магнитна сепарация на черните метали преди и след барабанното сито, ръчно сепариране на хартия, картон, пластмаса (PE/PTE), стъкло (цветно и бяло), гума, кожа и накрая отделяне на цветните метали с помощта на NE-сепаратор. Подситовата фракция от барабанното сито, богата на органика, се подава за компостиране, а остатъчната фракция след технологичната линия - директно за компостиране. С цел намаляване транспортните разходи, отделените за рециклиране отпадъци от хартия, картон и пластмаса се пресоват и балират.

През 2020 г. чрез инсталацията за сепариране са отделени 278,76 тона или 4,33% от общото количество смесени битови отпадъци образувани на територията на общината.

Таблица 4. Разделно събрани отпадъци в община Добричка за периода 2015-2020 г. в тонове

Вид на отпадъка/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Биоразградими и зелени отпадъци	няма данни	няма данни	няма данни	няма данни	няма данни	475,14	561,38
Строителни отпадъци	няма данни	няма данни	няма данни	1,48	26,72	101,1	6,72

Източник: Община Добричка

РСУО-Добрич е включено в индикативния списък по Приложение № 8 към НПУО 2021-2028 за осигуряване на инсталация за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителни отпадъци.

Приемането и прилагането на Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране 2010-2020 г., изигра съществена роля за прилагане на нов подход към биоразградимите отпадъци, увеличаване на количествата на рециклираните биоразградими отпадъци чрез създаване и постепенно разширяване на системите за разделно събиране и изграждане на инфраструктура за рециклиране на зелени, а в последните години - и за рециклиране на хранителни отпадъци, които до приемането на Плана почти изцяло се депонираха. Планът анализира и адресира и мерки за намаляване на депонирането на други потоци биоразградими отпадъци – основно хартия и картон, като количествата депонирани отпадъци от този вид също се намалиха чрез развитие на системите за разделно събиране

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

и инфраструктурата за рециклиране и особено на отпадъците от опаковки от хартия и картон.

През 2018 г. община Добричка не е постигнала целите за ограничаване на количеството депонирани биоразградими отпадъци. Общината не е включена в Заповед № 189/24.07.2020 г. на ИД на ИАОС.

Към 2020 година благодарение на въведеното разделно събиране на биоотпадъците на територията на община Добричка е намалено количеството на депонираните отпадъци с 30%. По този начин община Добричка е изпълнила целите, поставени в Регионалното сдружение за разделно събиране и третиране на отпадъците.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Таблица 5. Програма за достигане на целите за подготовка за повторна употреба и за рециклиране на битовите отпадъци

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:							
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
Оперативна цел:							
Намаляване на количеството на отпадъци							
1	Проектиране и изграждане на инсталация за третиране на биоразградими отпадъци във връзка със задълженията за разделно събиране на хранителни отпадъци	25	ПОС, ОБ, Отчисления по чл. 64 от ЗУО	01/2022-12/2028	Въведена в експлоатация инсталация за третиране на биоразградими отпадъци	Разрешение за ползване на инсталацията	Членове на сдружение Регионално управление на отпадъците-Добрич
2	Въвеждане на разделно събиране на хранителни отпадъци на територията на общината	12	ПОС, ОБ, Отчисления по чл. 64 от ЗУО	01/2022-12/2028	Брой жители, обхванати от разделното събиране	Брой закупени контейнери	Община Добричка, партньори
3	Създаване на център за подготовка за повторна употреба и поправка, и/или друг начин за предотвратяване на отпадъците	5	ПОС	01/2022-12/2025	Създаден център за подготовка за повторна употреба и поправка	Приключил проект	Община Добричка, партньори
4	Широко информиране на населението за разделното събиране на хранителните отпадъци	1	ОБ, Отчисления по чл. 64 от ЗУО	01/2022-12/2026	Обществеността е информирана	Публикувана информация	Община Добричка
5	Провеждане на информационни кампании за разделно събиране,	5	ОБ, ПОС	01/2022-12/2028	Гражданите и фирмите са информирани за реда, начина и ползите от	Брой проведени кампании	Община Добричка, партньори

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.**

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
	подготовка за повторна употреба и рециклиране на битовите отпадъци като ресурси в съответствие с мерките, предвидени в общинската програма за управление на отпадъците				разделното събиране и оползотворяване на битовите отпадъци		
6	Ежегодно провеждане на две кампании за разделно събиране на отпадъци от стара хартия и други материали (в края и в началото на учебната година)	5	ОБ, отчисления по чл. 64 от ЗУО	Ежегодно до 2028 г.	Допълнителни количества разделно събрани отпадъци	Брой проведени кампании	Община Добричка, партньори
7	Осигуряване на необходимото техническо оборудване за общинска администрация, с което служителите отговарящи за отпадъците да извършват проверки	1	ОБ	Ежегодно до 2028 г.	Повишена ефективност и възможност за извършване на планови и извънпланови проверки	Брой предоставено оборудване	Община Добричка
8	Осигуряване на оборудване за организиране на система за разделно събиране на биоотпадъци (закупуване на специални кафяви контейнери)	500	ОБ, ПОС, Отчисления по чл. 64 от ЗУО	Ежегодно до 2028 г.	Изградена система за разделно събиране на биоотпадъци	Брой закупени кафяви контейнери	Община Добричка
9	Сметосъбиране и сметоизвозване на биоотпадъците	300	ОБ	Ежегодно до 2028 г.	Изградена система за разделно събиране на биоотпадъци	Брой курсове	Община Добричка

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

V.3. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА СТРОИТЕЛНИ ОТПАДЪЦИ И ОТПАДЪЦИ ОТ РАЗРУШАВАНЕ НА СГРАДИ

Строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради се характеризират с висок потенциал за рециклиране и повторна употреба, като някои от техните компоненти имат висока ресурсна стойност. Правилното управление на строителните отпадъци и отпадъците от разрушаване на сгради допринася за постигането на устойчивост и подобряване качеството на живот. Поради тази причина отпадъците от строителство и разрушаване са определени като ключов аспект в пакета за кръгова икономика, представен от ЕК през 2015 г. Според РДО до 2020 г. подготовката за повторна употреба, рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване следва да се увеличи най-малко до 70% от общото им тегло, като се изключват незамърсени почви, земни и скални маси от изкопи в естествено състояние. Целите не са променени с приетата Директива (ЕС) 2018/851 на Европейския парламент и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците.

В националното законодателство заложената крайна цел за рециклиране и друго оползотворяване на материали от неопасни отпадъци от строителство и разрушаване до 1 януари 2020 г. от най-малко 70 на сто от общото тегло на отпадъците също не е променяна и се запазва и за периода на НПУО 2021-2028 г.

Важна предпоставка за постигане на целите са част от действията, предприети за постигане на тези цели до момента, а именно одобрените нормативни разпоредби в ЗУО и в Наредбата за управление на строителните отпадъци и за влагане на рециклирани строителни материали от 2017 г.

В тях са разграничени ясно отговорностите на общинските, регионалните и централните институции, като са поставени следните ключови изисквания:

- ✓ Възложителят на инвестиционен проект е отговорен за изпълнението на целите за рециклиране на строителните отпадъци.
- ✓ Възложителят е длъжен да разработи План за управление на строителните отпадъци като задължителна част от строителната документация за инвестиционния проект за издаване на разрешение за строеж и се одобрява заедно с целия проект. Изпълнението на Плана за управление на строителните отпадъци осигурява проследимост на количествата на отпадъците от момента на тяхното образуване до предаването им за оползотворяване или крайно обезвреждане.

Въвеждането на този механизъм улеснява осъществяването на контрол от страна на компетентните органи за изпълнение на изискванията на наредбата, както превантивно – на етап издаване на разрешение за строеж, така и последващо – при контрол на изпълнението на строителните дейности и в процедурата на въвеждане в експлоатация на обекта.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

✓ Възложителите на инвестиционни проекти, финансирани с публични средства, са отговорни за влягане в строежите на определен процент материали от рециклирани строителни отпадъци или материално оползотворяване в обратни насипи.

✓ Възложителите на СМР и/или премахването на строежи извън предходната точка осигуряват селективното разделяне и материално оползотворяване на определени видове отпадъци в минимални количества.

Таблица 6. Генерирани строителни отпадъци на територията на община Добричка за периода 2015-2020 г.

Вид на отпадъка/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Строителни отпадъци	няма данни	няма данни	няма данни	1,48	26,72	101,1	6,72

Източник: община Добричка

Таблица 7. Генерирани строителни отпадъци на територията на община Добричка за периода 2015-2020 г. (съгласно данни, подадени към ИАОС)

Вид строителен отпадък/Година	2014	2015	2016	2017	2018	2019 ¹	2020 ²
170101	1,400	-	-	-	-	Н.д.	Н.д.
170103	-	7,00	14,00	-	-	Н.д.	Н.д.
170401	0,400	0,685	1,767	0,485	2,840	Н.д.	Н.д.
170402	1,500	1,445	1,475	1,930	15,937	Н.д.	Н.д.
170405	3796,256	491,347	98,288	129,935	165,945	Н.д.	Н.д.
170407	-	-	-	0,760	-	Н.д.	Н.д.
170411	1,500	3,175	38,216	46,944	43,103	Н.д.	Н.д.
170904	590,00	-	45,020	0,620	42,580	Н.д.	Н.д.

Източник: ИАОС

Наличните данни в община Добричка и в ИАОС са непълни за периода 2014-2020 г. По тази причина не е коректно да бъдат формулирани изводи.

Към датата на разработване на ПООС Община Добричка е изпълнила задълженията си за осигуряване на законосъобразно предаване и последващо третиране на строителните отпадъци, образувани на територията ѝ.

Строителните отпадъци, образувани на територията на община Добричка, се извозват в регионалното депо в село Стожер и подлежат на рециклиране. Там те се натрупват на бетонова площадка за временно съхранение с приблизителна площ 2400 кв.м, където е изградена инсталация за раздробяване и пресяване на строителните отпадъци и едрогабаритните отпадъци. Площадката е разположена в северната част на парцела, на изток от склада за временно съхранение на опасни отпадъци. Ограденият парцел е 40 на 60 метра, в него е обособена бетонова площадка 500 кв.м. След извършената преработка, образуваната фракция се използва за изграждане на вътрешните пътища в депото.

¹ Съгласно информация от ИАОС към м. юни 2021 г. данните за 2019 г. все още са в процес на обработка.

² Съгласно информация от ИАОС към м. юни 2021 г. все още не е приключило подаването на годишните отчети за 2020 г.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

За организиране оползотворяването на генерираните строителни отпадъци от кметовете и кметските наместници на населените места се издава разрешение за извозване на строителни отпадъци до Регионално депо Стожер.

Съгласно данни, получени от РИОСВ – Варна, на територията на общината извършват дейности със строителни отпадъци следните юридически лица:

- „Ред Хоок“ ЕООД, регистрационен документ за третиране на отпадъци № 03-РД-745-00/11.11.2016 г.

Площадката на дружеството е разположена в с. Стефан Караджа, парцел № 4. Дружеството извършване дейности по предварително третиране (R12) на строителни отпадъци с кодове 17 01 01 Бетон и 17 01 02 Тухли.

- „Пътно строителство“ АД, разрешение за дейности с отпадъци № 03-ДО-676-00/23.03.2021 г.

Площадката на дружеството е разположена в с. Врачанци, ПИ с идентификатор 12262.12.50. Дружеството извършване дейности по предварително третиране (R12), съхранение (R13) и оползотворяване (R10) на строителни отпадъци с кодове 17 01 01 Бетон, 17 01 02 Тухли, 17 01 03 Керемиди, плочки и керамични изделия, 17 01 07 Смеси от бетон, тухли, керемиди, плочки и керамични изделия, различни от упоменатите в 17 01 06, 17 02 01 Дървесина, 17 02 02 Стъкло, 17 02 03 Пластмаса, 17 03 02 Асфалтови смеси, различни от упоменатите в 17 03 01, 17 05 04 Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03, 17 09 04 Смесени отпадъци от строителство и събаряне, различни от упоменатите в 17 09 01, 17 09 02 и 17 09 03, 19 12 09 Минерали (например пясък, камъни).

На територията на общината са регистрирани и юридически лица, извършващи транспорт на строителни отпадъци:

- „Имтранс логистик“ ЕООД, регистрационен документ за транспорт на отпадъци № 03-РД-851-00/14.08.2019 г. (само отпадък с код 17 04 05 Чугун и стомана);

- „Бимтранс БГ“ ЕООД, регистрационен документ за транспорт на отпадъци № 03-РД-789-00/17.10.2017 г. (само отпадък с код 17 04 05 Чугун и стомана);

- „Ред Хоок“ ЕООД, регистрационен документ за транспорт на отпадъци № 03-РД-623-01/15.03.2017 г.;

- „Бултранс Инвест“ ЕООД, регистрационен документ за транспорт на отпадъци № 03-РД-631-02/17.11.2015 г.

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради съдържа както инвестиционни мерки, така и „меки“ мерки (насочени към успешното прилагане на практика на нормативната уредба, както и към повишаване на информираността и капацитета в разглежданата област). Посочените в ОПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на приетия общински бюджет за съответната година.

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.**

Таблица 8. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на строителни отпадъци и отпадъци от разрушаване на сгради

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:							
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
Оперативна цел:							
Намаляване на количеството на отпадъци							
1	Разделно събиране и рециклиране на строителни отпадъци от бита	20	InvestEU; ОБ	01/2023-12/2028	Намален риск за околната среда и човешкото здраве от вредното въздействие на тези групи отпадъци	Приключил проект	Община Добричка, партньори
2	Прилагане на контрол за изпълнение изискванията на ЗУО относно строителните отпадъци и Наредбата за строителните отпадъци	5	ОБ	Постоянен	Тематични проверки относно спазване на изискванията за строителни отпадъци; брой извършени проверки	Спазване на нормативните изисквания	Община Добричка
3	Включване в тържните документи за строителство на сгради на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	-	Постоянен	2021-2023 - 2%; 2024-2028 - 2,5%	2028 г. - 2,5%	Община Добричка, изпълнители на обществени поръчки
4	Включване в тържните документи за строителство на пътища на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни	0	-	Постоянен	2021-2023 - 8%; 2024-2028 - 10%	2028 г. - 10%	Община Добричка, изпълнители на обществени поръчки
5	Включване в тържните документи за рехабилитация, основен ремонт и реконструкция на пътища на	0	-	Постоянен	2021-2023 - 2%; 2024-2028 - 3%	2028 г. - 3%	Община Добричка, изпълнители на

**ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.**

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
	изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали						обществени поръчки
6	Включване в тържните документи за строителство, реконструкция и основен ремонт на други строежи от техническата инфраструктура на изискването за влагане в строежите на рециклирани строителни материали	0	-	Постоянен	2021-2023 - 5%; 2024-2028 - 8%	2028 г. - 8%	Община Добричка, изпълнители на обществени поръчки
7	Включване в тържните документи за строителство на изискването за оползотворяване на строителни отпадъци в обратни насипи	0	-	Постоянен	2021-2022 - 8% 2023-2024 - 9% 2025 - 10% 2026-2028 - 11%	2028 г. - 11%	Община Добричка, изпълнители на обществени поръчки

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

V.4. ПРОГРАМА ЗА ДОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА РЕЦИКЛИРАНЕ И ОПОЛЗОТВОРЯВАНЕ НА МРО

Съгласно ЗУО „Масово разпространени отпадъци“ са отпадъци, които се образуват след употреба на продукти от многобройни източници на територията на цялата страна и поради своите характеристики изискват специално управление. Съгласно националното законодателство са поставени годишни количествени цели за рециклиране и оползотворяване на шест групи масово разпространени отпадъци.

- ✓ Отпадъци от опаковки
- ✓ ИУМПС
- ✓ ИУЕЕО
- ✓ Отпадъчни масла и нефтопродукти
- ✓ Отпадъци от гуми
- ✓ Отпадъци от батерии и акумулатори

Целите за рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, ИУМПС, ИУЕЕО и от батерии и акумулатори са заложи на общоевропейско ниво, а в България са поставени и се изпълняват национални количествени цели и за отпадъци от гуми и за отпадъчни масла и нефтопродукти. Целите за оползотворяване и рециклиране на шестте групи МРО на територията на цялата страна се изпълняват успешно чрез въведените схеми за разширена отговорност на производителя. Поставени са изисквания за ясно определяне на ролята на отделните заинтересовани страни, ефективността на разходите, определянето на вноските, които производителите заплащат, изисквания за прозрачност, както и системи за отчитане и ефективен контрол на дейността на схемите.

Таблица 9. Заложени цели за МРО по години

Група МРО	Цели
Отпадъци от опаковки	До 2025 г.: 65% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклира, в т.ч.: Пластмаси: 50% Дърво: 25% Черни метали: 70% Алуминий: 50% Стъкло: 70% Хартия и картон: 75% До 2030 г.: 70% от теглото на образуваните отпадъци от опаковки се рециклират, в т.ч.: Пластмаси: 55% Дърво: 30% Черни метали: 80% Алуминий: 60% Стъкло: 75% Хартия и картон: 85%

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Група МРО	Цели
ИУМПС	Ежегодно: ниво на повторна употреба и оползотворяване, не по-ниско от 95% от теглото на всяко ИУМПС Ежегодно: ниво на повторна употреба и рециклиране, не по-ниско от 85% от теглото на всяко ИУМПС
ИУЕЕО	Ежегодно: разделно е събрано мин. 65% от средното тегло на пуснатото на пазара ЕЕО през предходните три години
Отпадъци от отработени масла	Ежегодно: мин. 40% от количеството масла, пуснати на пазара през съответната година
Отпадъци от гуми	Ежегодно: не по-малко от 50% от количеството гуми, пуснати на пазара на РБ през текущата година се регенерират и/или рециклират
Отпадъци от портативни батерии и акумулатори (ПБА)	Ежегодно: разделно са събрани мин. 45% от пуснатите на пазара ПБА с изключение на ПБА, които са били пуснати на пазара, но са изнесени или изпратени от територията на страната
Отпадъци от индустриални батерии и акумулатори	Ежегодно: разделно са събрани мин. 25% от пуснатите на пазара индустриални батерии и акумулатори
Отпадъци от автомобилни батерии и акумулатори	Ежегодно са събрани разделно 100% от пуснатите на пазара автомобилни батерии и акумулатори

Източник: Подзаконовни актове към Закона за управление на отпадъците

На територията на община Добричка не се извършва разделно събиране на отпадъците от хартиени и картонени опаковки, пластмасови опаковки, стъклени и метални опаковки. Към 2020 г. са получени няколко отказа за сключване на договори от организации, извършващи дейности по оползотворяване на опаковки.

Всички 68 населени места в община Добричка са с население под 5 000 жители. Те не попадат в обхвата на чл. 23 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки (*обн. ДВ. бр.85 от 6 ноември 2012г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 януари 2021г.*) – населени места, за които е задължително да бъдат обхванати от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирани от организациите по оползотворяване, съответно от кметовете на общини.

На територията на общината Добричка функционира една площадка за изкупуване и временно съхраняване на отпадъци от опаковки. Площадката е разположена в с. Плачидол, като на нея се приемат единствено метални опаковки с код 15 01 04. Оператор на площадката е „Юлия Йорданова 8“ ЕООД на база разрешение за дейности с отпадъци № 03-ДО-00000589-02/27.03.2020 г.

Част от смесените битови отпадъци, образувани на територията на община Добричка, постъпва в съоръжението за възстановяване на материали (сепарираща инсталация), част от Регионалната система за управление на отпадъците за регион Добрич. Сепарацията на рециклируемите материали включва магнитна сепарация на черните метали преди и след барабанното сито, ръчно сепариране на хартия, картон, пластмаса (PE/PTE), стъкло (цветно и бяло), гума, кожа и накрая отделяне на цветните метали с помощта на NE-сепаратор. Подситовата фракция от барабанното сито, богата на органика, се подава за компостиране, а остатъчната фракция след технологичната линия - директно за

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

компостиране. С цел намаляване транспортните разходи отделените за рециклиране отпадъци от хартия, картон и пластмаса се пресоват и балират.

През 2020 г. в инсталацията за сепариране са постъпили 278,76 тона смесени битови отпадъци от територията на община Добричка или 4,33% от общото количество смесени битови отпадъци, образувани на територията на общината.

В община Добричка е въведена система за разделно събиране на негодни за употреба батерии и акумулатори (НУБА) след сключване на договор с дружество, притежаващо документ за дейности с отпадъци съгласно изискванията на ЗУО - „Старт“ АД. Договорът е сключен през 2017 г. и е със срок на действие 5 години. На територията на общината са поставени съдове за събиране на НУБА в административни сгради, кметства, детски градини, училища.

Разделното събиране на излязло от употреба електрическо и електронно оборудване (ИУЕЕО), в т.ч. луминисцентни лампи и други лампи, съдържащи живак се извършва на територията на община Добричка съгласно сключен договор с „Трансинс Технорециклираща компания“ АД.

Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО включва основно „меки“ мерки, които имат административно-регулаторен и информационно-образователен характер. Предвидени са мерки за повишаване на административния капацитет.

Посочените в ОПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на възможностите на общинския бюджет за съответната година.

В Плана за действие към настоящата програма не са включени специфични мерки и дейности за подобряване на системите и достигане на целите относно рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки, тъй като те са включени в Плана за действие към Подпрограмата за управление на опаковките и отпадъците от опаковки.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Таблица 10. Програма за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:							
Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
Оперативна цел:							
Намаляване на количеството на отпадъци							
1	Въвеждане на разделно събиране на отпадъци от опаковки на територията на община Добричка, вкл. извършване на текущ анализ за необходимата техническа инфраструктура	15	ОБ, други	01.2022-12.2028	Осигурена техническа инфраструктура за системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки	Брой поставени контейнери за разделно събиране на отпадъци от опаковки	Община Добричка, ООп, юридически лица
2	Изпълнение на информационни кампании за обществеността от ООп на МРО от одобрените им програми	0	-	Постоянен	ООп изпълняват одобрените им програми, вкл. в частта за информиране на обществеността	Брой проведени кампании	Община Добричка, ООп

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

V.4.1. ПОДПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОПАКОВКИТЕ И ОТПАДЪЦИТЕ ОТ ОПАКОВКИ

Необходимостта от разработването на настоящата подпрограма към Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО произтича от следните основни причини:

✓ Нормативно изискване – съгласно чл. 52, ал. 4 във връзка с чл. 49, ал. 4, т. 13 от ЗУО, Общинската програма се разработва в съответствие със структурата, целите и предвижданията на Националния план за управление на отпадъците и трябва да съдържа отделна глава за управлението на опаковките и отпадъците от опаковки, включваща и мерки за предотвратяване и повторна употреба.

✓ За разлика от останалите МРО, в управлението на отпадъците от опаковки общините имат значително по-активно участие и задължения като една от основните заинтересовани страни, което изисква много по-добра координация между всички участници в процеса на управление на отпадъците от опаковки.

На територията на община Добричка не се извършва разделно събиране на отпадъците от хартиени и картонени опаковки, пластмасови опаковки, стъклени и метални опаковки. Към 2020 г. са получени няколко отказа за сключване на договори от организации, извършващи дейности по оползотворяване на опаковки.

Всички 68 населени места в община Добричка са с население под 5 000 жители. Те не попадат в обхвата на чл. 23 от Наредбата за опаковките и отпадъците от опаковки (*обн. ДВ. бр.85 от 6 ноември 2012г., посл. изм. и доп. ДВ. бр.2 от 8 януари 2021г.*) – населени места, за които е задължително да бъдат обхванати от системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, организирани от организациите по оползотворяване, съответно от кметовете на общини.

✓ Всички МРО, с изключение на отпадъците от опаковки, се образуват в резултат на употребата на самия продукт, пуснат на пазара, който след употребата се превръща в отпадък. Отпадъците от опаковки са резултатът от употребата на продукти, които са опаковани и именно опаковките, а не самите продукти са предмет на изискванията за рециклиране и оползотворяване. В допълнение при опаковките става въпрос за изключително широк диапазон от опаковани продукти – десетки хиляди вида, от които се генерират отпадъците от опаковки, което допълнително усложнява организирането на системите за разделното им събиране.

Настоящата подпрограма си поставя задачата да идентифицира ключовите тенденции по отношение на количествата на опаковките, на генерираните отпадъци от опаковки, от потреблението на опакованите стоки и нивото на рециклиране, и да набележи основни мерки и действия, които да подпомогнат предотвратяването на образуването на тези отпадъци, повторната употреба и постигането на заложените количествени цели пред страната за разделно събиране, рециклиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки и за влагане на рециклирани материали в някои видове опаковки.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Количествените цели, които страната ни си поставя по отношение на рециклирането и оползотворяването на отпадъците от опаковки през следващите години, са посочени в Програмата за достигане на целите за рециклиране и оползотворяване на МРО. В допълнение към тези цели наскоро приетото европейско законодателство от пакета „Кръгова икономика“ поставя по-специални изисквания към едни от най-широко разпространените пластмасови опаковки, а именно пластмасовите бутилки за напитки за еднократна употреба. По-конкретно се поставя изискването всяка държава членка да гарантира, че:

- ✓ от 2025 г. някои бутилки за напитки трябва да съдържат най-малко 25% рециклирана пластмаса, а от 2030 г. - най-малко 30%.
- ✓ държавите членки да осигурят разделното събиране с цел рециклиране на пластмасови бутилки за еднократна употреба до 3 литра на ниво най-малко 77% до 2025 г. и до 2029 г. - 90%.

Посочените в ОПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на възможностите на общинския бюджет за съответната година.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Таблица 11. Подпрограма за управление на опаковките и отпадъците от опаковки

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ: Увеличаване на количествата на рециклираните и оползотворени отпадъци							
Оперативна цел: Намаляване на количеството на отпадъци							
1	Поемане на доброволни ангажименти от бизнеса за прилагане на практики за предотвратяване генерирането на отпадъци от опаковки от стоки, които предлагат на пазара	0	-	Постоянен	Предотвратени количества отпадъци от опаковки	Изпълнени мерки за предотвратяване на отпадъци от опаковки от бизнеса	Община Добричка, Бизнес организации (търговски обекти и др.)

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Цел 3:

Намаляване на количествата и на риска от депонирани битови отпадъци и други

V.5. ПРОГРАМА ЗА НАМАЛЯВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА И РИСКА ОТ ДЕПониРАНИТЕ БИТОВИ ОТПАДЪЦИ И ДРУГИ

Програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други включва мерки за достигане на Цел 3: **Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други от ОПУО 2021-2028 г.**

Предвидените мерки са както инвестиционни, така и „меки“ мерки. Инвестиционните мерки са насочени основно към третиране на утайки от ПСОВ, устойчиво управление на излезли от употреба препарати за растителна защита и др.

„Меките“ мерки са насочени към реализация на публични, бизнес и научни проекти за разработване/внедряване на различни иновативни методи за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци. Предвидени са мерки за повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение трансграничния превоз на отпадъци и др.

Посочените в ОПУО 2021-2028 г. мерки ще бъдат изпълнявани в рамките на възможностите на общинския бюджет за съответната година.

В резултат на изпълнението на програмата за намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци се очаква до 2040 г. количеството на депонираните битови отпадъци да се намали до 10% или по-малко от общото количество образувани битови отпадъци. По-конкретно:

- ✓ да бъде осигурена инфраструктура за оползотворяване на утайките от ГПСОВ;
- ✓ да бъдат разработени иновативни продукти и технологии, чрез които се подобрява йерархията на управление на отпадъците;
- ✓ да бъдат изготвени практически решения за проблемите с най-широко генерираните производствени опасни отпадъци.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА
ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

Таблица 12. Програма за намаляване на количествата и риска от депонираните битови отпадъци и други

№	Дейности (мерки)	Бюджет (хил.лв)	Източник на финансиране	Срок за реализация	Очаквани резултати	Индикатори за изпълнение	Отговорни институции
СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ:							
Намаляване на количествата и на риска от депонираните битови отпадъци и други							
Оперативна цел:							
Намаляване на количеството на отпадъци и намаляване на вредното въздействие на отпадъците							
1	Изпълнение на проект за устойчиво управление на излезлите от употреба препарати за растителна защита, временно съхранявани в общински складове	45	Бюджет на МОСВ	01/2022-12/2028	Отпадъците от препарати за растителна защита, които се съхраняват временно в общински складове са изнесени за обезвреждане в оторизирани съоръжения извън страната	Освободени складове за съхранение	Община Добричка, МОСВ
2	Сметосъбиране и сметоизвозване на битови отпадъци до регионално депо с. Стожер	900	ОБ	01/2022-12/2028	Предоставяне на услуга за управление на битовите отпадъци	Брой години поддържана услуга	Община Добричка
3	Периодична подмяна на съдове за събиране на отпадъци	100	ОБ	01/2022-12/2028	Предоставяне на услуга за управление на битовите отпадъци	Брой подменени съдове	Община Добричка
4	Мониторинг на количествата на генерираните отпадъци от всяко населено място на територията на общината, което е свързано с бъдещи промени в изчисляване на такса битови отпадъци	80	ОБ	01/2022-12/2028	Събиране на достоверна информация	Актуализирана такса БО	Община Добричка

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

VI. КООРДИНАЦИЯ С ДРУГИ ОБЩИНСКИ И РЕГИОНАЛНИ ПЛАНОВЕ И ПРОГРАМИ

За ефективното използване на процеса на стратегическото планиране в публичния сектор, в т.ч. и на общинско ниво, съществено значение има връзката между отделните стратегически документи. Това обвързване допринася за проследяване съвместимостта на целите в отделните програмни документи, както и за недопускане на противоречия между тях. В съответствие със ЗМСМА общинският съвет определя политиката за развитие на общината във връзка с осъществяването на дейностите, свързани с общинското имущество и предприятия, общинските финанси, данъци и такси, устройството и развитието на територията, опазването на околната среда и устойчивото ползване на природните ресурси, образованието, здравеопазването, културата, социалните и комуналните дейности и т.н. Той одобрява стратегии, програми и планове за развитие на местните общности, които отразяват националните и европейски политики.

Общинската програма за управление на отпадъците е елемент от цялостната система за планиране на развитието на общината, региона и страната.

Програмата за управление на отпадъците на община Добричка трябва да бъде в синхрон с предвижданията на националните програмни документи като:

- ✓ Национален план за управление на отпадъците за периода 2021-2028 г.;
- ✓ Национален стратегически план за поетапно намаляване количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране;
- ✓ Национален стратегически план за управление на отпадъците от строителство и разрушаване на територията на Р България;
- ✓ Трети национален план за изменение на климата;

Общинската програма за управление на отпадъците е в координация и с основните местни и регионални стратегически планове и програми:

- ✓ Интегрирана териториална стратегия за развитие на Североизточен район от ниво 2;
- ✓ План за интегрирано развитие на община Добричка за 2021-2027 г.;
- ✓ Програмата за опазване на околната среда (ПООС) на община Добричка за 2021-2028 г.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

VII. СИСТЕМА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩИНСКАТА ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

Прилагане на система за наблюдение, отчет и оценка на Националния план за управление на отпадъците е предвидено като изискване в ЗУО. Съгласно чл. 49, ал. 4, т. 20 от Закона за управление на отпадъците, НПУО следва да съдържа система за отчет и контрол на изпълнението, а съгласно т. 21 – система за оценка на резултатите и за актуализация на плана. Тъй като Закона за управление на отпадъците изисква общинските програми за управление на отпадъците да се разработват в съответствие със структурата на НПУО, такава система трябва да бъде разработвана и включена и в общинската програма за управление на отпадъците. В допълнение, член 52 от ЗУО поставя рамкови изисквания към разработването на програми за управление на отпадъците от общините. Поставени са следните най-общи изисквания по отношение на наблюдението, отчета и контрола:

- ✓ програмата се актуализира при промяна във фактическите и/или нормативните условия;
- ✓ кметът на общината информира ежегодно в срок до 31 март общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година.

Орган за контрол по изпълнение на програмата за управление на отпадъците на община Добричка е Добрички общински съвет. Кметът на общината информира ежегодно общинския съвет за изпълнението на програмата през предходната календарна година. Отчетът се представя в срок до 31 март и се публикува на интернет страницата на общината. Копие от отчета се изпраща на РИОСВ – Варна.

Целта на отчета за изпълнение на програмата през предходната календарна година е да се проследи напредъкът при изпълнението и да се идентифицират необходимите промени или адаптиране на програмата за текущата година.

Отчетът се изготвя на достъпен език и стил и е целесъобразно да включва графики, фигури, таблици, които да илюстрират напредъка по изпълнение на мерките и целите. Това е необходимо за по-добро разбиране на съдържанието от страна на неспециалисти в областта на отпадъците – както общински съветници, така и широката общественост.

Целесъобразно е годишният отчет за изпълнение на Програмата за управление на отпадъците на община Добричка да се изготвя в следния формат:

- ✓ Въведение;
- ✓ Общи условия за изпълнение и промени в социално-икономическите условия в общината;
- ✓ Действия, предприети от общината за осигуряване на ефективност и ефикасност при изпълнението;
- ✓ Създадени механизми за събиране, обработка и анализ на данни;

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

- ✓ Преглед на проблемите, възникнали в процеса на изпълнение на програмата през съответната година, и предприетите мерки за преодоляването им;
- ✓ Резултати от извършени оценки и тематични допитвания към края на съответната година;
- ✓ Напредък по изпълнение на целите и мерките в Програмата;
- ✓ Заключение;
- ✓ Приложения.

Наблюдението на общинската програма за управление на отпадъците на община Добричка може да се определи като процес на системно събиране и анализ на информацията относно хода на изпълнение на включените в програмата мерки. В приетата програма за управление на отпадъците за всяка мярка или група от мерки в отделните подпрограми са посочени очаквани резултати от изпълнението, както и индикатори за изпълнение. В допълнение към изпълнението на индикаторите, за всяка мярка се наблюдава и спазването на предвидения график и степента на изразходване на ресурсите.

Кметът на Община Добричка организира наблюдението на изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците. Той трябва да определи звено в структурата на общинската администрация, което ще отговаря за събиране и обобщаване на информацията за изпълнение на включените в програмата мерки, както и за изготвяне на годишния отчет за изпълнение на програмата. Такива функции са възложени на специализираната общинска администрация, която отговаря за управление на дейностите с отпадъците. Ясно трябва да са определени и отговорностите на другите вътрешните звена и на външните за администрацията структури, които ще предоставят информация, както и обхватът на данните и периодичността, с която това ще се извършва. Това става чрез вътрешни правила за дейностите по събиране и съхраняване на информация, свързана с подготовката и изпълнението на програмата. Като административен подход е възможно кметът на общината да издаде заповед, в която подробно да са описани отговорностите на всички структурни звена в общината за набиране на съответната информация със съответните срокове, както и за обобщаването ѝ и подготовката на годишния отчет пред общинския съвет за изпълнението на общинската програма за управление на отпадъците.

ПРОГРАМА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ НА ОБЩИНА ДОБРИЧКА 2021-2028 г.

VIII. ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1 - Отпадъците, които са извън обхвата на ОУПО Добричка

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2 - Анализи на състоянието на управлението на отпадъците, в т.ч.:

- ✓ Анализ на състоянието относно отпадъците
- ✓ Анализ и оценка на действащото национално законодателство по управление на отпадъците и стратегическите/програмните документи в контекста на правата и задълженията на общините
- ✓ Анализ и оценка на прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво
- ✓ Анализ на дейността на Регионалното сдружение за управление на отпадъците
- ✓ Анализ и оценка на институционалния капацитет, в т.ч. прилагане на контролните функции съгласно националното законодателство и местните нормативни актове
- ✓ Анализ и информация за замърсени в миналото площадки за обезвреждане на отпадъците и осъществени мерки за тяхното възстановяване
- ✓ Анализ и оценка на въведените схеми за управление на отпадъците на принципа на „Отговорност на производителя“ и „Замърсителят плаща“
- ✓ Анализ на инфраструктурата и техническите възможности за третиране на отпадъците
- ✓ Анализ на приложените мерки и съществуващи практики по предотвратяване образуването на отпадъците
- ✓ Анализ на икономическите инструменти и стимули в областта на управлението на отпадъците и ефективността от действието им
- ✓ Анализ на финансовите потоци по управление на дейностите с отпадъците

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3 – Прогнози.